

آوای زریاب

مجله ادبی دانش جویی «آوای زریاب»
سال دوم، شماره پنجم

انتظار منیره نوری

«البته که می‌خواهم زندگی‌ام را در کنار تو آغاز کنم. خودت می‌دانی اگر دست خانواده‌ام به من برسد شاید زنده به گورم کنند. ولی اگر برای به دست آوردن تو باشد حتی مرگ را با تمام وجود می‌پذیرم. من تا آخر زندگی وفادار تو خواهم بود و چون سایه دنبالت خواهم آمد».

سپیره ستاره وبسا

شیرین گلی یو دم په خپلې نرور سترگې وریرگې کړې: نور بس ده، که په پوروي که په دار؛ میرولي ته مې بله ښځه کوم. ډېر مې درته وکتل؛ خو ته سپیره خدای پېژندلې یې، په ژوند به دې هم زوی ونه شي. تر تا خو شنډه ښځه ام ښه ده، لونی خو نه زېروي.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مجله ادبی

آوای زریاب

نام: آوای زریاب

مشخصات: نشریه ادبی دانشجویی

تاریخ انتشار: زمستان، ۱۴۰۴ ه. ش

صاحب امتیاز: اداره آوای زریاب

قیمت هر نسخه: ۱۰۰ / ۲\$

گرافیک و طراحی: نجیب الله مرموز

ایمیل: zaryabshortstory@gmail.com

واتساپ و تلگرام: +90 535 784 96 62

Avaye Zaryab

سرود ملی افغانستان

دا عزت د هر افغان دی
هر بچی یې قهرمان دی
د بلوڅو د ازبکو
د ترکمنو د تاجکو
پامیریان، نورستانیان
هم ایماق، هم پشیان
لکه لمر پر شنه آسمان
لکه زړه وي جاوېدان
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

دا وطن افغانستان دی
کور د سولې کور د تورې
دا وطن د ټولو کور دی
د پښتون او هزاره وو
ورسره عرب گوجر دي
براهوي دي، قزلباش دي
دا هېواد به تل ځلېږي
په سینه کې د آسیا به
نوم د حق مو دی رهبر

فهرست

دیباچه ۰۱

سرریزه ۰۳

داستان‌ها

منیره نوری ۰۵ انتظار

ستاره و بسا ۱۳ سپره

صفا نیازی ۱۵ پیش از طلوع

روشنا امیری ۱۸ تا امرثانی

شفیع بیریا ۲۴ جام لطیف

محمد ضیاوالحق سروری ۲۸ زه‌دی چاته پرېښودمه

مدینه یوسفی ۳۰ سایه درانزوا

آیدا عابر ۳۳ صدای برهوت

خجسته حق‌نظر ۳۶ صفحات وحشی

نرگس موسوی	۴۰	صفحه نجات
نورالرحمن رحمانی	۴۵	په غزني کې د غنمو يوه دانه ...
نرگس موسوی	۴۸	فرشته‌ای در کلیسا
نجیب‌الله مرموز	۵۰	۱۴۰۰
سمانه جعفری	۵۲	مروارید و دلک کهن
منیره نوری	۵۸	آثار هنری

چرا "انتظار"؟

دیباچه شماره پنجم مجله ادبی آوای زریاب
سیامک هروی

جشنواره‌های ادبی همان قدر اهمیت دارند که خود ادبیات اهمیت دارد. وقتی داستانی می‌نویسیم، طبیعی است که آن‌را تنها برای خودمان نمی‌نویسیم؛ برای خوانده‌شدن می‌نویسیم، برای این می‌نویسیم که مخاطبان با جهان ذهنی ما آشنا شوند و از تجربه‌هایی که روایت کرده‌ایم، چیزی بیاموزند.

چندی پیش، "آوای زریاب" پنجمین دور مسابقه‌ی داستان‌نویسی‌اش را برگزار کرد و من افتخار داوری این دوره را داشتم. داستان‌های بسیاری به جشنواره رسیده بودند و ناگزیر بودم همه را با دقت و حوصله بخوانم. در میان این خوانش طولانی، چیزی که مرا عمیقاً شگفت‌زده کرد، شور و اشتیاق بانوان جوان افغانستان به داستان‌نویسی بود. جالب این‌که همین دختران جوان بهترین آثار این دوره را نوشته بودند. دخترانی که با وجود محرومیت از حق آموزش و چهار سال حبس در چهاردیواری خانه، همچنان به خواندن و نوشتن ادامه داده‌اند و حتی در تاریک‌ترین روزهای زندگی‌شان، یک گام از پسرانی که به مکتب می‌روند، جلوتر بودند.

پس از مطالعه‌ی همه‌ی آثار، هفت داستان را برای خوانش دوباره برگزیدم: "فرشته‌ای در کلیسا"، "صدای برهوت"، "جام لطیف"، "تا امر ثانی"، "انتظار"، سایه‌ی نجات" و "سایه". همه‌ی این داستان‌ها خوش ساخت، پرکشش و استوار بر معیارهای داستان‌نویسی بودند و انتخاب از میان آن‌ها برایم دشوار بود. اما با خواندن چندباره‌ی داستان "انتظار"، به این نتیجه رسیدم که این اثر یک سر و تن از دیگر داستان‌ها بلندتر دارد. سوژه، پرداخت، زبان، توصیف‌ها و همه‌ی عناصر روایت در خدمت قلم "منیره

نوری" قرار گرفته بودند تا روایتی متفاوت و تأثیرگذار از حادثه‌ی زندگی "بهار" خلق شود.

ویژگی‌های داستان "انتظار":

درونمایه: تمرکز بر تنهایی، یأس، عشق، فشارهای اجتماعی و خانوادگی، و میل به رهایی از قیدوبندهای سنتی.

روایت اول شخص: راوی صمیمانه احساسات خود را روایت می‌کند و خواننده را با تجربه‌های عاطفی خود شریک می‌کند.

تصویرسازی نمادین: استفاده از عناصری مانند سیگار، تاریکی، باران، دریا و عروسک به عنوان نمادهایی از مرگ، اضطراب، هم به عنوان پناهگاه و هم به عنوان بی‌پناهی.

کشمکش‌های درونی و بیرونی: تقابل میان آرزوهای شخصی و انتظارات خانوادگی، عشق در برابر ازدواج اجباری، و مبارزه برای بقا.

فضاسازی: توصیف‌های دقیق از عروسی اجباری، فرار، شب‌های تاریک، طوفان، دریای خروشان و گذر از مرزها، بر شدت تأثیرگذاری داستان می‌افزاید.

نقد اجتماعی: پرداخت به موضوعاتی چون ازدواج اجباری، محدودیت‌های زنان، مهاجرت غیرقانونی و ناامیدی نسل جوان.

زبان استعاری و رسا: نثر داستان آکنده از تشبیه‌ها، استعاره‌ها و جملاتی است که عمق رنج و عشق را به خواننده منتقل می‌کند.

مقام نخست این جشنواره را به منیره نوری تبریک می‌گوییم و از آوای زریاب سپاسگزارم که در چنین روزگار دشواری، چراغ ادبیات و فرهنگ را روشن نگه داشته است. **آوای زریاب درست در برهه‌ای به فعالیت ادبی آغاز کرده که هویت ادبی و فرهنگی ما برای بودن و ماندن می‌جنگد. امروز خیلی‌ها قلم، کتاب و نویسنده را نشانه گرفته‌اند، باید در برابر آن‌ها با نوشتن ایستاد و گفت: هزار بار اگر بکشی، باز جوانه خواهیم زد.**

سیامک هروی

ولې "انتظار"؟

د «آوای زریاب» ادبی مجلې د پینځمې گڼې سرریزه
سیامک هروي

ادبي فیستیوالونه هغومره ارزښت لري، لکه خپله ادبیات چې یې لري. کله چې موږ یوه کیسه لیکو، طبیعي ده چې هغه یواځې د خپل ځان لپاره نه لیکو، د لوستل کېدو لپاره یې لیکو، د دې لپاره یې لیکو چې مخاطبان زموږ له ذهني نړۍ سره آشنا شي او له هغو تجربو څخه، چې روایت کړې مو دي، یو څه زده کړي.

څه موده وړاندې «آوای زریاب» د کیسه لیکنې د سیالی پینځم پړاو ترسره کړ او ما د دغه پړاو د داوړۍ ویاړ درلود. فیستیوال ته ډېرې کیسې رارسېدلې وې او زه اړ وم، چې ټولې په دقت او حوصلې سره ولولم. د دغو اوږدو لوستلو په لړ کې، هغه څه چې زه یې بېخي ډېر حیران کړم، کیسه لیکنې ته د ځوانو افغان مېرمنو لېوالتیا او جذبې وه؛ په زړه پورې دا، چې همدغو پېغلو د دغه پړاو غوره آثار لیکلي وو. هغه نجونې چې د زده کړې له حق څخه د محرومیت او د کور په څلور دېوالۍ کې له څلور کلن بند سره سره یې بیا هم لوستلو او لیکلو ته دوام ورکړی او حتی د خپل ژوند په تر ټولو تیارو ورځو کې، له هغو هلکانو څخه چې ښوونځي ته ځي، یو گام مخکې وې.

د ټولو آثارو تر مطالعې وروسته ما اووه کیسې د بیا لوستلو لپاره غوره کړې: «فرشتهای در کلیسا/ په کلیسا کې یوه پرنښته»، «صدای برهوت / د دښتې غږ»، «جام لطیف / نازک جام»، «تا امر ثانی / تر امر ثانی»، «انتظار / انتظار»، «سایه نجات / د ژغورنې سیوری» او «سایه / سیوری». دا ټولې کیسې ښې جوړې شوې وې، کشش لرونکې او د کیسه لیکنې په معیارونو ولاړې وې او د دوی ترمنځ ټاکنه زما لپاره گرانه وه؛ خو د «انتظار» کیسې په بیا بیا لوستلو سره دې پایلې ته ورسېدم، چې دا اثر له نورو کیسو لوړ

دی. سوژه، توصیف، ژبه او د روایت ټول عناصر د «منیرې نوري» د قلم په خدمت کې وو، چې د «بهار» د ژوند د پېښې یو متفاوت او آغېزناک روایت وکارې.

د «انتظار» کیسې ځانگړتیاوې

منځ پانگه: په کیسه کې تمرکز پر یواځې توب، ناهیلی، مینې، ټولنیزو او کورنیو فشارونو او له دودیزو قیدونو څخه د خلاصون پر هیلې دی.

د لومړي شخص روایت: راوي په صمیمانه توگه خپل احساسات بیانوي او لوستونکي له خپلو عاطفي تجربو سره شریکوي.

سمبولیک انځور جوړونه: د سیگرت، تیاري، باران، سمندر او گوډۍ په څېر د عناصرو کارول د مرگ او اضطراب د سمبولونو په توگه او هم د پناه ځای او هم د بې پناهی په توگه کارول شوي دي.

دننۍ او بهرنۍ شخړې: د شخصي هیلو او کورنیو تمو تر منځ تقابل، د اجباري واده پر وړاندې مینه او د بقا لپاره مبارزه.

فضا جوړونه: د اجباري واده، تېښتې، تورو شپو، توپان، څپاند سمندر او له پولې څخه د تېرېدو دقیق توصیفونه د کیسې پر آغېز زیاتوالی راولي.

ټولنیزه نیوکه: د اجباري واده، د بنځو محدودیتونو، غیرقانوني کډوالۍ او د ځوان نسل د ناهیلۍ په څېر موضوعاتو ته پاملرنه شوې ده.

استعاري او رسا ژبه: د کیسې نثر له تشبیهاتو، استعارو او داسې جملو ډک دی، چې د رنځ او مینې ژوروالی لوستونکي ته لیردوي.

آغلې منیرې نوري ته د دې فیستیوال د لومړي مقام گټلو مبارکي وایم او له «آوای زریاب» څخه مننه کوم، چې په داسې سختو ورځو کې یې د ادبیاتو او کلتور ډېوه روښانه ساتلې ده. **«آوای زریاب» په داسې یوه وخت کې ادبي فعالیت پیل کړی، چې زموږ ادبي او کلتوري هویت د اوسېدو او پاتې کېدو لپاره جنگېږي. نن ورځ ډېرو خلکو قلم، کتاب او لیکوال نښه کړي دي، باید د هغوی پر وړاندې په لیکلو سره ودرېږو او ووايو: که مې زر ځله هم ووژني، بیا به هم راوټوکېږم.**

سیامک هروي

پنجمین دور مسابقه داستان نویسی "رهنورد زریاب"

مقام نخست

بخش فارسی

انتظار

برنده مقام نخست، در پنجمین دور مسابقات داستان نویسی آوای زریاب - بخش فارسی
منیره نوری

کشمکش و تقلا کردن زندگی برایش فقط خاکستری بود و سهمش تنهایی...تنهایی... تنهایی عریان. قهوه‌ی خیلی تلخ و سرد را سر می‌کشم و آرزو می‌کنم هرگز سکوت و رد پای خاطراتم با آتش سیگار برهم نمی‌ریخت زیرا به جاهای پر درد خاطرات زندگی‌ام رسیده بودم. با نفرتی عمیق دندان بردندان می‌ساییدم و دوست داشتم از زمین و زمان انتقام بگیرم. آن شب تاریک. آن شب تار. آن شبی که طوفان چون گرگانی گرسنه زوزه می‌کشید و همه چیز را در هم می‌کوبید و باران همدست او شده بود تا شوم بودن آن شب را مضاعف کند. آن شب...دستم و قلبم می‌لرزید. نمی‌دانستم بدون عروسکم چطور آرام شوم. ولی به حدی از بلاغت رسیده بودم که بفهمم قرار است خدمتکار

سیگار بین انگشتانم آرام رو به خاموشی می‌رود درست مثل زندگی من که نزدیک به آخر خط است. **به خود می‌اندیشم. نمی‌دانم در بین این همه خط و صورت جوانی‌ام را کجا جا گذاشتم! در بین کدام کوه سرد برفی، در کدام دشت خشک بی‌آبی و یاقیق سرگردانی!** آنقدر سعی می‌کنم به گذاشتن قطعه‌های پازل زندگی‌ام در کنار هم که بالاخره آتش سیگار من را از اعماق افکارم می‌پراند. فقط دو پک دود را وارد بدن ضعیفم کرده بودم و بعد در خود فرو رفته بودم. خاطرات لعنتی! خاطرات شکنجه‌گر! من بار سنگین کدام گناه را بر شانه داشتم که دنیا مرا برای آزمایش انتخاب کرد. من. موشی آزمایشگاهی که چنان پوست کلفتی دارد، که تا اینجا این نعلش زخم خورده را کشاند، ولی در میان این

را به مهر معین به نکاح عبدالقیم پسر داد محمد درمی آوری؟ آیا قبول داری؟».

چیزی نگذشت که صدای مادرم بلند شد: «با اجازه‌ی مردان و بزرگان خانه و به عنوان وکیل دخترم بله قبول دارم».

این جمله آغاز متلاشی شدن من و فرو ریختن تمام آرزوهایم بود. چیزی نگذشت که همه با سرور و شادی چک چک کنان همدیگر را در آغوش گرفتند و به سوی مرده‌ی من، که در آن لحظه تنها یک همدم می‌خواست تا به او پناه ببرد، می‌آمدند. خدایا عروسکم کجاست؟ چرا ذهنم کار نمی‌دهد! این آدم‌ها مرگ مرا جشن می‌گیرند؟ نمی‌دانستم در آن لحظه از کی اول‌تر متنفر باشم. زمان خیلی کند می‌گذشت و قلب من کندتر از آن. چیزی نگذشت که با صدای ساز و دایره دستم را در دستان پیرمرد شصت ساله‌ای دیدم که هوس در چشمانش موج می‌زد. شب چادر سیاهش را بر سر کرده بود ولی با بخت سیاه من نمی‌توانست رقابت کند و هوای سرد مثل بدن خسته و بی حال من بود. آهسته آهسته زمان خداحافظی رسید. از خانواده‌ام مخصوصاً مادرم متنفر بودم. دلم می‌خواست زمین دهن می‌گشود و همه را می‌بلعید.

اینگونه نمی‌شد قبل از اینکه دستان هوس باز پیرمرد به من می‌رسید باید چاره‌ای می‌اندیشیدم.

به بهانه‌ی توالی از خانه بیرون شدم و به اتاق تاریکی رفتم که معمولاً بکس‌ها و کمد لباس و گوشه‌ی خلوت من بود. عروسکم را زیر لباسم قایم کردم و برقع مادرم را سرکردم و به سوی در خروجی خانه رفتم. حیاط خلوت بود و همه مشغول جشن و پایکوبی بودند. برقع را دور خود پیچیده و عروسکم را محکم

یک پیرمرد شصت ساله بشوم و عمرم به پای خواسته‌های مردانه تباه شود. خانه پر از زن و مردی بود که از هم جدا نشسته بودند. اتفاقی شوم در راه بود. من از فرط بی حالی هر آن بود که بی‌هوش شوم. لب به غذا نزده بودم و تمام بدنم چون مرده‌ای بی جان سرد شده بود. آیا سروش می‌داند در چه حالی هستم؟ **مردم می‌گویند اگر عشق عشق پاک باشد دو معشوق درد و غم و شادی یکدیگر را حس می‌کنند.** می‌خواستم رو به رویم باشد تا فقط لبخندی را که همیشه در هنگام دیدن من بر لبانش جاری می‌شد، ببینم. نمی‌دانم چه جادویی در لبخندش بود که زندگی با تمام تاریکی‌هایش رنگا رنگ می‌شد. خیلی وقت نمی‌شد که سروش را می‌شناختم. از همان روز اول با نگاه ژرفش به سوی من، احساس عمیقی از حس وابستگی در من ایجاد شد. بعد از آن همیشه دعا می‌کردم که در کوچه ظاهر شود که باز چنان نگاهی بر من بیاندازد تا باز آن حس خوب زنده بودن را تجربه کنم. دوست داشتن ما بدون هیچ حرف و سخنی بود. نمی‌دانم چرا هیچ وقت سعی نکردیم با وجود علاقه‌ی شدید، با یکدیگر حرفی بزنیم. حتی یک سلام ساده. ناب‌ترین عشق دنیا برای ما خیره شدن به چشم‌های یکدیگر و بعد لبخند زدن بود. انگار اسرار تمام عشق‌های دنیا در چشم‌های او جاری بود و من باید فقط رازگشایی می‌کردم. نه! آن شب او نبود که با لبخندش جریان خون را در من جاری کند و مرا از این آشفتگی نجات دهد. هیچی به ذهنم نمی‌رسید و فقط به سروش فکر می‌کردم و غمی بزرگ گلویم را می‌فشرد. به این فکرها بودم که ناگهان صدای مردی بلند شد:

«آیا دخترت بهار میری دختر غلام محمد میری

در بغل گرفتم. صورتم کاملاً با برقع پوشیده بود ولی با این حال هم با هزار ترس و لرز و دعا از بین چند مردی که دم در مصروف سیگار کشیدن بودند، گذشتم. با خود می‌گفتم دختر تو می‌توانی. آرام باش که این تنها شانس تو برای فرار از اسارت است. با قدم‌های لرزان به راهم ادامه دادم. مردان سیگاری که فکر می‌کردند جز مهمانان هستم با دیدنم به علامت احترام به محرم مردم راه را بر من گشودند ولی من در اوج ترس سعی می‌کردم هیچ رفتار غیر طبیعی و عجیبی از من سر نزنند تا مبادا به شک بیافتند و از حال من که چون پرنده‌ای که تازه بال گشوده است برای نجاتش، باخبر نشوند.

کوچه دراز و تاریک بود. ذهنم قفل شده بود. نمی‌دانستم در آن شب تاریک به کجا برم، زیرا همه‌ی اقوام و دوستان چون مارهایی افعی در خانه ما برای بدبخت کردن من شادی می‌کردند. دوستی هم نداشتم که به او پناه ببرم. یکسر زیر لب خدا خدا می‌گفتم، چون در آن لحظه از خودم کسی را درمانده‌تر نمی‌دیدم. در ته کوچه ناگهان متوجه سایه‌ای شدم که هر آن به من نزدیک و نزدیک‌تر می‌شد.

«چکار کنم خدایا! باید خونسرد باشی دختر. خدا با تو است نترس».

در ظلمات شب ترس سراپای مرا فرا گرفت که مبادا کسی از فرار من خبر شده باشد. هزار سوال بی جواب در ذهنم پدید آمد، تا اینکه به سایه نزدیک شدم. از سوراخ‌های نفس گیر برقع نمی‌توانستم چیزی را ببینم و نفهمیدم کیست. ناگهان صدایی آشنا گفت:

«بیخشد امشب خانه میری صاحب چی گپ است؟ سر و صدای زیادی به گوشم خورد کنجکاو شدم بفهمم. شما از آنجا می‌آیید؟».

می‌خواستم سوال او را بی پاسخ بگذارم و فرار کنم ولی خوب که به چهره‌ی او نگاه کردم قلبم با دیدنش فرو ریخت. سروش هم بود با رنگی پریده و نگاهی پر اضطراب. انگار دعا‌های من را خدا قبول کرده بود و او را برای نجات من فرستاده بود. با عجله برقع را از صورتم برداشتم تا او را بهتر ببینم. چهره‌ی معصوم او را هیچ وقت آنطور مضطرب ندیده بودم. انگار دنیا بر سرش فرو ریخته بود. به چشمان او نگاه کردم و اشک شوق از چشمانم جاری شد. وقتی مرا دید آن لبخند همیشگی بر لبانش جاری شد ولی نگاه نگرانش در خود هزاران سوال داشت.

«بهار...»

اینجا چکار می‌کنی؟

خبرهای بدی از مادرو خواهرانم شنیدم. باور نکردم. آمدم اینجا که اگر شد هر طور شده تو را ببینم. آیا حقیقت دارد که نکاح تو را با داد محمد بستند؟

بهار من تو را دوست دارم. خیلی دوست دارم. از جانم هم بیشتر. درست بگو ببینم این وقت شب در این باران و طوفان تنها چی می‌کنی؟ آیا به زور تو را به عقد آن پیرمرد درآوردند؟

بهار...».

حرفش را قطع کردم و اشکم با باران یکجا و آشفته‌گی من دو چندان شد.

«سروش... باید من را از اینجا دور کنی. تمام اتفاقات را شرح می‌دهم ولی حالا نه. چون ممکن است مرا بشناسند و به زور به خانه‌ی آن پیرمرد ببرند. کمکم کن از اینجا فرار کنم. خداوند تو را نزد من فرستاد تا مژده‌ی نجات من را بدهی و دست این ظالمان را کوتاه کنی. من را از اینجا دور کن. به هر جایی که می‌دانی برای ماندنم امن است».

سروش در شوک بود و معلوم بود خیلی

ظلمت آن شب هنوز مثل روز در خاطر من زنده است. نفس‌های مان در هوای سرد بیرون به شمار افتاده بود، ولی به هیچ چیز بجز جایی امن فکر نمی‌کردیم. چیزی نرسید که با هم سوار تاکسی شدیم. سرم گیج می‌رفت ولی احساس می‌کردم به یک کوه تکیه کرده‌ام. اضطراب و نگرانی در سیمای سروش پیدا بود. هر دو درگیر حس آزار دهنده‌ی نامعلومی بودیم که قرار بود بعد از فرار کردن مان بیفتد. پول تاکسی را سروش داد و دوباره دستم را در دستان گرمش گرفت. چیزی نگذشت که خود را رو به روی در خانه‌ی دوست سروش دیدیم. گلوی هر دوی ما از بس با سرعت راه رفته بودیم خشک شده بود. هر دو در فرار از حقیقتی بودیم که در سایه‌های شب در انتظارمان بود. احمد دوست سروش به گرمی از ما استقبال کرد. آن طور که پیدا بود از تمام اوضاع با خبر بود و از دیدن مان تعجب نکرد.

او در را با شتاب بست. ما را به اتاق نشیمن هدایت کرد. بخاری گازی روشن و هوای خانه گرم بود و ما توانستیم اندکی گرم شویم.

هجوم تاریکی شب چنان می‌نمود که گویی ظلمت همه جا را فرا گرفته. چه شبی... چه شبی... باران با صدایی بلند بر شیشه‌ی پنجره‌ها می‌زد و سکوت خانه را برهم می‌زد. من در کنار او آرام بودم. نمی‌دانم تپش قلبم را می‌شنید یا نه. خجالت می‌کشیدم با او چشم در چشم شوم و او این موضوع را فهمیده بود و برای اینکه بتوانم با دیدن او آرامش بگیرم نگاهش را از من پنهان می‌کرد. «خدا! دوستش دارم! این لحظات را از من نگیر».

احمد با سینی چای وارد اتاق شد و فضای عاشقانه ما دوباره با التهاب یکجا شد. احمد

ترسیده است که مبادا من را از دست بدهد. او برای اولین بار دستم را در دستش گرفت و به طرف خروجی کوچه کشاند. «خدا یا دستم در دستانش است».

انگار ذهنم سفید شده بود و به هیچ چیز جز دستان او فکر نمی‌کردم. حس و حال او را نمی‌دانم ولی من؟! بی وقفه اشک‌هایی که معلوم نبود از غم بود یا از شادی، از چشمانم جاری بود. ضربان قلبم را می‌شنیدم. دوباره جریان خون را در رگ‌هایم حس کردم و چون نوزادی که در دامن مادرش است، آرام گرفتم. خودم را به سروش سپردم. دعا می‌کردم این لحظات هرگز به پایان نرسند و راه کوچه درازترین راه دنیا باشد، تا دستم در دستش برای همیشه باقی بماند. جز به او اصلاً به شروع در به دری مان فکر نمی‌کردم و اینکه پایان این راه ما را به کجا خواهد کشاند.

«بهار! من یک دوست دارم که خانه‌ای در یک منطقه‌ی دور از محله‌ی ما دارد. می‌توانی نیمی از راه را با من پیاده بروی تا یک تاکسی بگیرم؟ نترس من با تمام وجود در کنارت هستم از تو مواظبت می‌کنم».

خجالت می‌کشیدم پاسخش را بدهم زیرا هرگز قبل از این دیدار با هم، هم صحبت نشده بودیم. با صدایی آرام گفتم:

«البته که می‌توانم. من را از این بدبختی نجات بده. خدا تو را به من رساند زیرا من خانه را با ناامیدی و بی‌پناهی ترک کرده بودم. خدا را شکر می‌کنم که هستی».

دستم را محکم در دستش فشرد و حسی از آرامش در من جاری شد. سراسیمه و با عجله قدم می‌زدیم و در تاریکی شب و در باران و باد ناخودآگاه به طرف مقصد روانه بودیم.

شروع کرد به صحبت:

«خب سروش جان از برنامه‌ات به بهار خانم چیزی تا به حال گفته‌ای؟»

من تعجب کردم و سروش ادامه داد:

«زمان امکان صحبت را نداد. ولی حالا پیش روی تو می‌خواهم نظر بهار را درباره تنها راه حل پیش روی، از او بپرسم. بهار می‌داند این ازدواج بر خلاف میل تو بود. به حدی که مجبور شدی در نصف شب بدون هیچ پناهی به کوچه بزنی. از علاقه شدید من به خودت هم حتما باخبری. فقط وقت نکردیم آن را ابراز کنیم و الی چشمان مان به ما دروغ نمی‌گویند. حالا که فرار کردیم بدان که هیچ کدام از خانواده‌ها به وصلت ما راضی نخواهند شد. پس من تصمیم گرفتم دو روز بعد اگر موافق هستی کشور را ترک کنیم و به یکی از کشورهای خارجی برویم و زندگی جدیدی را آغاز کنیم. بعد از چند سالی که خشم خانواده‌ها فرو نشست با آنها تماس می‌گیریم. آیا قبول داری با من زندگی جدیدی را آغاز کنی؟!»

با شنیدن این حرف‌ها از خوشحالی در پوستم نمی‌گنجیدم. دستپاچه شده بودم. انگار کلمات از زبانم فرار می‌کردند و دچار لکنت زبان شده بودم. خودم را جمع و جور کردم و به چشمان سروش خیره شدم.

«البته که می‌خواهم زندگی‌ام را در کنار تو آغاز کنم. خودت می‌دانی اگر دست خانواده‌ام به من برسد شاید زنده به گورم کنند. ولی اگر برای به دست آوردن تو باشد حتی مرگ را با تمام وجود می‌پذیرم. من تا آخر زندگی وفادار تو خواهم بود و چون سایه دنبالت خواهم آمد.»

احمد با شنیدن این حرف شروع کرد از

سختی‌های راه گفتن. ولی ما مصمم بودیم و تنها راه نجات را در رفتن می‌دیدیم. احمد چایش را سرکشید و ادامه داد:

«سروش جان پس حالا که تصمیم شما جدی است یک کاروان ده نفره به ترکیه و بعد به سوی یونان حرکت می‌کند. پول را وقتی می‌دهی که به مقصد برسی. فقط مقداری پول برای احتیاط با خودت ببر. راه است، خطراتی سر راهت سبز می‌شود که تنها با پول قابل حل است. لباس گرم و غذا و آب نوشیدنی هم ببرید. من فردا با طرف تماس می‌گیرم تا شما را هم به کاروان اضافه کند.»

با شنیدن حرف‌های پرشک و شبهه احمد انگار سایه سرد و سنگین راه بر روی دل و جان ما کشیده شد. هوای شب بوی دلهره واضطراب می‌داد. سکوت شب انگار شیپور خاموشی را در گوش مان می‌زد. زمان کند می‌گذشت و انگار چیزی نا معلوم از گوشه گوشه‌ی تاریکی به جان‌های مان هجوم می‌آورد. احساس خستگی تمام تنم را فرا گرفت و چشمانم به زور باز می‌شدند. زیر لب دعا کردم خدا همه چیز را برای ما دو نفر خوب کند. سروش از خستگی من آگاه شد و از احمد خواست اتاق خود را به من بدهد و خودش و احمد در سالن نشیمن بخوابند. خستگی تمام بدن و ذهنم را گرفته بود و انگار ضربان قلبم کند شده بود. به اتاق خواب پناه بردم و به پیچ کردن سروش و احمد سعی کردم کوش فرا دهم ولی نفهمیدم چطور و کی به خوابی سنگین فرو رفتم.

صبح زود با صدای خروس همسایه بیدار شدم. عروسکم در بغلم بود. آسمان پس از آن شب ظلمانی نورانی شده بود. با خودم می‌گفتم خانواده من حالا چه حالی دارند. حتما خیلی خشمگین هستند. دعا می‌کنم

پیاده می‌شدیم و با پای پیاده مقداری از راه را طی می‌کردیم. نگرانی سروش را خوب حس می‌کردم. احساس می‌کرد دشواری‌های راه من را از اراده‌ام باز دارد. دستش را محکم در دستم فشردم و با چشمانی براق به او اطمینان دادم تا آخر راه از پای نیفتم.

شب شد و ما با سختی و اندکی آب و غذا به ترکیه رسیدیم و به خانه‌ای یک اتاقه منتقل شدیم تا اینکه وقت سفر به یونان فرا رسد. اتاق بوی بد عرق و خستگی مسافران را می‌داد. من و سروش در گوشه‌ای نشستیم. در اتاق یک خانم چهل ساله با چند بچه‌ی قد و نیم قد بود. او که خیلی از راه طولانی خسته شده بود دائماً زیر لبش دعا می‌خواند. بچه‌ی شیر خواره‌اش که خیلی خسته شده بود گاه ناگاه گریه می‌کرد و مسافران را خشمگین می‌کرد. چندین شب را در این اتاق سر کردیم. بالاخره شب آخری که در ترکیه باید می‌ماندیم فرا رسید و باید همه‌ی ما با قایق بادی به سوی مقصد جدید حرکت می‌کردیم و آنطور که می‌گفتند وقتی سفر با قایق به پایان رسد هشتاد درصد مشکلات رفع خواهد شد. سروش در گوشم آرام حرف می‌زد. برای اولین بار دستم را در دست گرفت و آهسته سرانگشتانم را بوسید.

«بهار جانم! بهار زیبای من. اصلاً ترس به دلت راه نده. همین که به مقصد رسیدیم به یکی از کشورهای اروپایی می‌رویم. تو می‌توانی یک دکتر لایق شوی و به مردم خدمت کنی. من با تمام وجود برای برآورده کردن تک تک آرزوهایت با تو خواهم بود. مثل کوه. بعد ازدواج می‌کنیم. بچه دار می‌شویم. دنیا را می‌گردیم مثل دو زوج خوشبخت. از هیچی نترس و به حرف مردم گوش نده. من خیلی دوستت دارم از جانم هم بیشتر...»

هرگز دست‌شان به ما نرسد. بیرون شدم. سروش را دیدم که تلفنی با کسی صحبت می‌کرد.

«صبح بخیر بهار جان! بیدار شدی؟ بیا صبحانه آماده است. تمام کارهای لازم برای رفتن را آماده کردم. تنها باید منتظر باشیم که فردا یا پس فردا به کاروان بپیوندیم. اصلاً بد به دلت راه نده. خدا با ماست. امید به خدا زندگی جدیدی را آغاز می‌کنیم.»

چشم‌های سروش را که هر شب در خواب و رویاهایم می‌دیدم، حالا با طلوع صبح در کنار خود می‌دیدم و از سر شوق در پیراهن نمی‌گنجیدم. سروش نیز حال دل من را داشت. احساس می‌کردم وقتی به چشمان من نگاه می‌کند، چشم‌هایش چون ستاره‌هایی درخشان چشمک می‌زنند. هیچ چیزی مشخص نبود ولی ما فقط به رویاهای رنگینی که پیش روی ما بود فکر می‌کردیم.

دو روز مثل برق و باد گذشت و روز سفر فرا رسید. با احمد خداحافظی کردیم و خود را به دست تقدیر سپردیم. در ماشینی که ده نفر به سختی جای شده بودند سوار شدیم. سروش مدام من را دلداری می‌داد تا از سختی سفر کاسته شود. در راه به سختی‌ها و دلتنگی‌های مقصد و رو به رو شدن با مشکلات جدید فکر می‌کردم. سنگینی‌ای که بر دلم نشسته بود. ولی حضور سروش همه چیز را رنگ زیبایی می‌بخشید. چنین سفر نفس‌گیری بدون عشق او برای من ممکن نبود. از اینکه دستم در دستان سروش بود احساس امنیت و خوشبختی می‌کردم و این خود به خود احساس تعلق به کشور و خانواده را در من محو می‌کرد.

بالاخره پس از چندین ساعت سفر، خود را در مرز ایران و ترکیه دیدیم. در آنجا باید از موتر

سروش که فهمیده بود خطری صد درصد ما را تهدید کرده است هر دو دستم را در دست گرفت و پیشانی‌ام را بوسید.

«نترس عشق من. ما نجات پیدا می‌کنیم. همه چیز می‌گذرد».

ولی او خوب می‌دانست راه برگشتی وجود ندارد. در آن لحظات وحشتناک ذهن‌ها قفل شده بود. همه دنبال معجزه بودیم که ناگهان موج بسیار خطرناکی به قایق بادی زد و چندین مسافر در دریا پرتاب شدند و باقی مانده‌ها جیغ و فریاد زنان به هم چسبیدند. سروش دستم را روی قلبش گذاشت و من را به نقطه‌ای که فکر می‌کرد برای نشستن امن‌تر است نشانده. دستانم را به دستگیره‌هایی که در دو طرف قایق بود محکم فشار داد و جیغ زد: «هر اتفاقی افتاد این دستگیره‌ها را رها نکن».

عشقم چطور حرف‌های آخرت را فراموش کنم؟ چطور شکنجه نشوم؟! «بهار دوستت دارم! بهار قول بده تمام آرزوهایی که برای تو دارم را برآورده کنی... بهار اگر من را ندیدی منتظرم در دنیای دیگر باش...».

هوا سنگین بود و آب‌ها بیرحم. مهی چرک آلود دید را ضعیف می‌کرد. موج‌ها چون مشت‌هایی خشن به قایق می‌زدند و فریادهای من که در امواج گم می‌شدند. «سروش ... سروش...»

و چشمانی پر اشک که به سختی توان دید داشتند. آخرین موج چنان قوی بود که از دیواره‌های قایق بلند رفت و چشمان سروش را برای همیشه از من گرفت و ناگهان جهان در چشمانم تاریک و سیاه شد. حفره‌ای برای

انگار سروش دلهره را در قلبم حس کرده بود. یکسر در گوشم، من را به آرامش فرا می‌خواند. اما شومی آن شب از تاریکی نه بلکه از حس منفی‌ای که سراپای من را فرا گرفته بود، می‌آمد. دست و دلم نمی‌آمد از جای بلند شوم. انگار قدم‌هایم قفل شده بودند. سروش گردن‌بند الله را از گردنش بیرون کرد و دور گردنم انداخت و ادامه داد: «دختر بین از هیچی نترس و به حرف‌های بیهوده‌ی اطرافیان توجه نکن. آن خدایی که ما را سر راه هم قرار داد با ماست. استوار و قوی باش».

چیزی نگذشت که همه به طرف قایق بادی هجوم بردند و من و سروش هم سوار شدیم. قایق سنگین شده بود پانزده نفر داخل شدند و موتور قایق روشن شد. دست‌هایم یخ زده بود. حسی منفی تمام وجودم را پر کرد. چه شبی! چه شب ظلمانی‌ای که احساس می‌کردم انتهای نخواهد داشت و نه حس امنیتی و هی باید دعا می‌کردیم تا با سپیده‌دمی به مقصد برسیم. تقریباً چهل دقیقه بود که قایق در حرکت بود که ناگهان موج‌های سهمگینی شروع به منحرف کردن قایق به سمت دیگری در حرکت شدند. آب سرد و تیره بی‌رحمانه با قایق اصابت می‌کرد و گاهی نیز داخل قایق می‌ریخت. حس ترس همه را فرا گرفت و همه دست‌پاچه شده بودند. مسافران با قلب‌هایی لرزان شروع کردند به دعا کردند. کودکان بی‌خبر خود را به مادرشان چسبانده بودند. دم به دم موج‌ها ضربه‌هایی عمیق‌تری به قایق می‌زدند و صدای گریه، ترس و فریاد در اطراف بیشتر می‌پیچید. جیغ زدم: «سروش می‌ترسم».

آغوش تو برای همیشه آرام بگیرم. امروز روز آخر جدایی روح مان از هم است زیرا امروز وصیت نامه‌ام به دست دوست هندی‌ام رسید. نمی‌دانم چرا ولی تا خاکستر من در آب‌های آن دریا ریخته نشود احساس نزدیکی به تو نخواهم کرد. این یادداشت مثل یادداشت‌های روزانه‌ی دیگری به تو، در این کتابچه محفوظ می‌ماند و با من سوخته خواهد شد و هر دو در دل این دریا دفن خواهیم شد. از من نخواه بدون تو نفس بکشم که همه رنج است و دلتنگی. می‌آیم پیشت. دیگر تنها نیستی و در کنار هم می‌خواهیم. آرام... دوستت دارم... بهارتو...».

آخرین سیگار را دود می‌کنم. آهنگی که سروش گفته بود دوست دارد را روشن می‌کنم. و با کمال آرامش وان را پر از آب می‌کنم. و... چیزی نمی‌گذرد که آب فواره‌ای از خون می‌شود. پس از سال‌های دراز انگار به آرامش رسیدم و زبانم از گنگی نجات یافته است. دوباره اسمت بر لبانم جاری می‌شود. سروش... سروش... سروش چشمانم چون کودکی که آب، گهواره‌اش است بسته می‌شود و احساس آرامش تمام وجودم را فرا می‌گیرد. انتظار به پایان رسید عشقم.....

همیشه در قلبم پیدا شد و قفل سکوت بر لبانم جاری شد. انگار می‌خواستم جیغ بزنم ولی صدایم بلند نمی‌شد. عروسکم را در آب انداختم و از سر خشم دست‌هایم را از دو گوشه قایق رها کردم و می‌خواستم در جایی بمیرم که اولین و آخرین عشقم در آن بود. چشمانم را بستم و دیگر هیچ نفهمیدم.

دقیق نمی‌دانم چطور و چه ساعتی به هوش آمدم و خود را روی یکی از تخت‌های شفاخانه‌ای یافتم. ذهنم سفید و خالی بود. در شوک عصبی قرار داشتم. نا خودآگاه اسم سروش بر زبانم آمد و مثل گنگ‌ها سعی می‌کردم به حرف بیایم و از عشقم بپرسم. ولی زبان من را یاری نمی‌کرد. دستم به سوی گردنم رفت و آن گردن‌بند سروش را در دستم گرفتم و اشک از چشمانم جاری شد. سروش با من نبود... او رفته بود... بهارش را خزان‌ی کرد و رفت... برای همیشه رفت... از آب متنفرم از دریا... از قایق... از سرنوشت چطور انتقام بگیرم... از کی و چی باید انتقام عشقم را بگیرم! چطور سروش را از دامان خشن طبیعت پس بگیرم؟.....

سروش عزیزم!
تو راست می‌گفتی! من را از جانت بیشتر می‌خواستی و می‌دانستی زنده می‌مانم و به این راضی بودی. غافل از اینکه بعد تو نه نوابی دارم و نه صدایی. من دکتر شدم اما یک دکتر که صدایش را در آن دریا از دست داد. زیرا نمی‌خواست بعد از آخرین باری که سروش گفت به جز اسم تو چیز دیگری بر لبانش جاری شود. اما امروز، بار این سرنوشت بر شانه‌های من سنگینی می‌کند. دیگر طاقت دوری از تو را ندارم. می‌خواهم در

د «ره نورد زریاب» کیسه لیکنی سیالی د پنځم پړاو

لومړی مقام

پښتو برخه

سپره

د آوای زریاب کیسه لیکلو سیالی پینځم پړاو کې د لومړي مقام گټونکې - پښتو برخه
ستاره وپسا

زېږولی، چې مخ دې راته لوڅ دی؟
د ښځې خپل لوڅ مخ ته پام شو. په وارخطایي
بې په مخ ټکری ورکش کړ؛ د شیرین گلې زړه
ته خدای خبر څه خبره ورتېره شوه، یو دم
په ژړا شوه. په ساندو کې بې وویل: میرولی
مې یو سر دی. ته مې د دې لپاره ورته وکړې،
چې وروڼه دې ډېر وو، لوی تېر مو و. ما ویل
میرو ته به خدای له تا ډېر زامن ورکړي. له
بېکسی به خلاص شو، تېرو ته به بې سر
جگ وي، خپل زامن به بې هډ وزروي، ملک او
پتی به پرې خوندي وي؛ خو تا سپرې کور له
سرو لونیو راډک کړ. له ځانه سره دې مور هم
بې بخته کړو.

د شیرین گلې د ژړا په اورېدو سره یوه ډله
وارخطا وړې نجونې خونې ته رانوتې؛ ټولې
وچې کلکې، خیرنې او په بد حال وې. یوې

شیرین گلې په بروسو شونډو وویل: نوم به
بې «بس بی بی» کېږدو، گوندي خدای...
خبره بې په نیمه کې پرېښوده، له ځانه سره
وغنگیده: بله دې مه سه پیدا!
زور بې په خواشینۍ سره تر خپل څنگه وړې
نجلۍ ته کتل.

د شیرین گلې له کاوړه ډک غږ پورته غورځاره
کړه: **په تا سپرې څه شوي، مور خو دې اته**
زامن زېږولي وو، تا ته ولې د خدای غضب
شوی، دا دې اوومه لور ده!

د ښځې پر څر مخ مړې اوبنکې راماتې شوې،
ویې ویل: ددی ما څه کړي، د خدای امر دی.

د شیرین گلې غوښن مخ له غوسې سور
واوښت، لکه یو لوی کشف چې بې کړی وي،
په زوټه بې وویل: سپین سترگې مخ دې
پټ که؛ ته وا داسې توره دې کړې، هلک دې

وربرگې کړې: نور بس ده، که په پور وي که په دار؛ میرولي ته مې بله ښځه کوم. ډېر مې درته وکتل؛ خو ته سپېره خدای پیژندلې یې، په ژوند به دې هم زوی ونه شي. تر تا خو شنېه ښځه ام ښه ده، لوبې خو نه زېږوي.

شیرین گله له خونې ووته، له تگ سره سم یې تر ډېره په غاړه د ځوړندو کونجیانو کړنجا اورېدل کېده.

ځوانې ښځې مخ لوخ کړ، تر څنگ پرتې وړې نجلۍ ته یې وکتل، له سترگو یې غبرگې اوبښکې را توی شوې.

د هلکانو په جامو کې پټه نجلۍ غلې د مور څنگه ته ورغله، ورو یې وویل: **مورې ددی خو هم نجلۍ ده، هغه سپېره نه ده؟**

د مور ستونی یې له ژړا ډک شو، ویې ویل: ددی یو زوی لري.

په کې د هلکانو جامې اغوستې وې، وېښته یې هم د هلکانو په څېر واړه وو؛ دوی ته په کتو د شیرین گلې ژړا زور ونيوه، تر ټولو مشرې نجلۍ ته یې اشاره وکړه؛ **پر دې کم بختې مې د بخت بي بي نوم کېښود، ما ویل که یې د پلار بخت رابیداره او د زوی څښتن شي.** د دا بلې په وار مې ملایانو ته چرگان وروړل، تاویزونه او دمونه مې وکړل، نذرونه مې ومنل ما ویل که خدای مهربانه شي او یو گلالی لمسی راکړي؛ خودا سپېره یې راکړه.

په دې سره د نجلۍ سترگې له اوبښکو ډکې شوې. شیرین گلې په ساندو کې بلې وړې نجلۍ ته وکتل، ویې ویل: په دې شیرین خورې مې د ملک بېري د لور نوم ایښی وو، هغه د یوولسو ورڼو یوه خور وه، ما ویل گوندې دا نوم پسې بختور شي، په اوله میاشت مې یو غوړ ورسوری کړ، د اوو کورو له راوړو ټوټو مې جامې ورته جوړې کړې. تمه مې وه، چې د دې هر څه په برکت به یې ورور پیدا شي؛ خو د مور په تندې کې یې زوی نه دی لیکلی.

شیرین گلې له څو سلگيو وروسته وویل: هاغه ژېړ سترگې چې پیدا شوه، د نیاز بي بي توړې په خوله مې وکړل، د هلکانو جامې مې ورواغوستلې، ما ویل ورور به یې پیدا شي... په دې سره یې غږ په ژړا کې ورک شو... خو شیبه وروسته یې په زحمت خپله خبره پوره کړه، ته وا ویل یې فرض عین ورته ښکارېدل: «خو مور سپېرې ته یې خدای زوی ورنه کړ.»

د هلکانو په جامو کې پټې نجلۍ په حیرانۍ خپلې انا ته کتل، دا تر اوسه په دې کې ورکه وه، چې په هلکانو کې راځي او که په نجونو کې. د نه کړي جرم سزا یې تیروله. شیرین گلې یو دم په خپلې نرور سترگې

د «ره نورد زریاب» کیسه
لیکنی سیالی د پنځم پړاو

لومړی مقام

پښتو برخه

کیسه: سپېره
لیکواله: ستاره وېسا

پیش از طلوع

صفا نیازی

مریض کج می‌کند: «(امروز شاید اندیوال دار شوی...)»
 دو شب و دو روز است که فرخ لقا درد می‌کشد؛ هربار که دستان متخصص زایمان و قابله به دهانه‌ی مهبل و رحم‌اش می‌رسد، زیر شکمش درد می‌پیچد. قابله دوباره می‌آید و دست‌کش می‌پوشد؛ دامن فرخ لقا را بالا می‌زند، خم به ابروهایش می‌اندازد و چشمانش را ریز می‌کند: «هنوز مانده...»
 دست‌کش را می‌کشد و به زباله‌دانی کنار دیوار حواله می‌دهد. «کاش هرگز بیرون نیاید...» چشمان قابله پشت عینک‌های ته‌استکانی‌اش، حیران می‌ماند. دوباره دست‌کش می‌پوشد، گردن امپول دیگری را شکسته و سرنگ را پر می‌کند. سوزن را به شکم سیروم فرو می‌کند و می‌رود. فرخ لقا

اتاق بی‌روح است؛ کاشی‌های سفید با شیارهای چرکین، سردترین و مرگ‌بارترین تصویر حاضر است. بوی سفیدکننده و الکول، غلبه به بوی خون و امپول پنی‌سیلین دارد. عرق از پیشانی‌اش چون بهار بی‌موقع می‌بارد و ابروهایش کورگره می‌افتد: «اگر، اگر این بار هم چون دفعات قبلی باشد، چه؟»
 پنجره‌های فلزی باز است؛ سنگینی لایه‌های ضخیم دود و غبار روی پرده‌های سفید، مانع اهتزاز کم‌جان‌شان می‌شود. حرارت از زمین بلند و چون فوج دشمن به اتاق مریض‌ها هجوم می‌آورد. زن صفاکار وارد اتاق می‌شود؛ شش تخت در دو ردیف و سه‌ستون قرار دارد. فقط یک تخت کنج سمت دروازه ورودی، زنی دراز کشیده. زن جارو و خاک‌روبه به‌دست، کمرش را خم و سرش را سوی

ترک‌های شکمش را که حالا شبیه خطوط تریبوز بنظر می‌رسد را لمس می‌کند. «تکرارش نکنی زن! وگرنه طلاق هستی و دخترانت را با خودت یک‌جا از خانه بیرون می‌اندازم!» مدینه و هدیه با یک‌سال تفاوت سنی چون دوقلوهای سه‌ساله، فارغ از هیاهوی بدنیا آمدن مهمان نو، سرگرم بازی با خاک و شمردن برگ‌های درختان هستند.

باز درد چون نیش مار، زهرش را به تمام بدن فرخ‌لقا پخش می‌کند؛ دوباره همان حس شکستگی در گودی کمر و لگن پوکیده‌اش، آرامش نیم‌جاننش را می‌شوراند و سرش را به پشت خم می‌کند. گردنش را شدت درد گاهی رو به جلو و گاهی به عقب می‌راند. زور می‌زند، زور می‌زند و دندان‌هایش را روی هم فشار می‌دهد اما سر نوزاد به دهانه‌ی رحم نمی‌رسد که نمی‌رسد. متخصص زایمان با داد و فریاد قابله را صدا می‌زند: «باید درد مصنوعی بدهیم، دو روز گذشته اما هنوز دهانه‌ی رحم، هشت‌سانت باز نشده. اگر منتظر بیرون شدن سر نوزاد بمانیم، چند روز دیگر طول می‌کشد.» متخصص دست‌کش‌هایش را دور می‌اندازد و با عصبانیت حرفی به هوا می‌پراند: «شوه‌رش با مادرشوه‌رش از دیروز که نیستند، ورثه‌های به درد نخور!» داکتر متخصص بیرون می‌رود و قابله دنبالش بیرون می‌شود.

باز فرخ می‌ماند و دردهای مرده‌اش که نه رهایش می‌کند و نه کامل او را در بر می‌گیرد. چشمان پف کرده و مژه‌هایش چون موی‌رگ‌های سیاه‌رنگ نمایان است. نفس‌زنان می‌گوید: «خدایا به دخترانم رحم کن.» و پاهای ورم کرده‌اش را از زیر دامن بیرون می‌کشد. نگاه‌شان می‌کند و پف سر می‌دهد، دوباره لباس گشادش را چون

خیره به انژیوکت پشت دست و رگ‌های منقبضش، نفس بیرون می‌دهد. گرمای تالقان او را به هوای ورسج می‌کشاند.

دردهای ماریپیچ گاه و بی‌گاه به او می‌تازد و چین‌های پیشانی‌اش را عمیق می‌کند. اما فرزند به دنیا نیامده‌اش، راضی به ترک خانه‌ی امن خودش نیست. به نوبت متخصص و قابله وارد اتاق می‌شوند و او را زیر نظر دارند. «اگر نشد، مجبور درد مصنوعی بدهیم.» حرف متخصص زایمان زیر پوست او می‌دود و استخوان‌هایش به سوزش می‌افتد. دست‌ها، یکی پی دیگر به جان او می‌افتد ولی خبری از ظهور نوزاد نیست. «هربار همین است؛ ناف تو را کدام قابله‌ی دخترزا بریده؟» سنگینی حرف مادرشوه‌رش موهای پرکلاغی‌اش را خیس عرق می‌کند و رگ‌های گردنش را متورم. سرش را روی بالش این‌سو و آنسو می‌کند و چنگ به ملافه‌ی چرکین شفاخانه می‌اندازد. می‌خواهد غصه‌اش را فریاد بزند ولی ترس این‌که مبادا او را از این امن‌گاه بیرون بی‌اندازند، ساکتش می‌سازد، غم و درد را یکجا قورت می‌دهد و اشک‌هایش چون موازی مرگ و زندگی جاری می‌شود. در خفا آنقدر گریه می‌کند که شانه و گردنش با لباس سفید راه‌دار شفاخانه، خیس می‌شود. «خدایا مرغ آمین‌ام کجاست؟» درد می‌کشد و نفس‌هایش او را امان نمی‌دهد. به پشت خوابیده اما شکمش چیزی نمانده به دهانش برسد. فرخ‌لقا در انتظار مرغ آمین، نفس از سینه‌اش بیرون می‌جهد و چشم‌هایش می‌بارد. درد پشت درد؛ خارش پوستی امانش را بریده، دامنش را از گوشه‌ی بالا می‌زند و دست می‌گذارد به روی شکم برآمده‌اش؛ انگشت‌های کشیده ولی زبرش را روی پوستش می‌کشد و

پتوی می‌کشد روی زانوهایش و آرام‌آرام پاهایش را مماس به هم قرار می‌دهد. **چشم می‌دوزد به پنجره، درخت‌های بید و کاج را می‌بیند. گاه پرنده‌ی جیک می‌کند و پر زنان از جلوی پنجره پرواز کنان رد می‌شود. گاهی بادِ زورگی به درختان می‌وزد و سبک‌بال‌ترین برگ درختان را می‌رقصاند.** فرخ لقا به پایه سیرم بالای سرش می‌بیند و غصه‌ی زایمان بی‌پایانش دوباره به روحش می‌خلد. دردش می‌گیرد؛ پاهای ترک‌خورده‌اش می‌سوزد و هرناله‌ای او از کف پاهایش که چون دهن ماهی باز مانده، گریه‌های خونینش را به شیت و ملافه‌ی شفاخانه جاری می‌کند. نور خورشید سوسو می‌زند و به قوزک و بند پایش می‌رسد، بدنش اندک رام می‌شود و چشمانش از فرط خستگی به خواب می‌رود. دلش یک وعده خواب بی‌درد می‌خواهد و لحظاتی چشمانش بسته می‌شود. فرخ صدای مادرش را از دور می‌شنید اما سنگینی پلک‌هایش نمی‌گذاشت او چشم باز کند و مادر مرده‌اش را ببیند. «ما... مادر... کجایی؟» زیر لب با صدای خفیف مادرش را می‌خواند و می‌خواهد شکوه از دردش کند اما برای این عرض ضعیف است. نمی‌تواند زبانش را اینسو و آنسو کند و حنجره‌اش را زحمت بدهد. دهانه‌ی رحم یک سانت دیگر باز می‌شود و چشمانش رو به سقف اتاق شفاخانه باز می‌ماند. فشار درد، موی‌رگ‌های چشمانش را سرخ‌تر می‌کند و رگ گردنش را کلفت‌تر. زور فراوان می‌زند و فریادش چون نفس بی‌تاب، شورش می‌کند و تمام اتاق را می‌گیرد. عرقچین یادگاری مادرش را به دهانش می‌گذارد و دو دستی چنگ به ملافه می‌زند. انژیوکت از پشت دستش باز می‌شود و خون به‌روی لباس و سطح اتاق فواره می‌زند. متخصص و قابله شتابان از راه می‌رسند و به جان او می‌افتند. فرخ گردنش چون فنر، می‌چرخد به راست و چپ. چشمان قهوه‌ی او، بی‌فروغ گشته و رنگ از گونه‌هایش پریده. هر بار که زور می‌زند، عرق بیش‌تر می‌ریزد و تمام وجودش بین سرخی و کبودی در رفت و برگشت است. «زور بزنی دختر... آفرین کم مانده... یالا زور بزنی!» قابله جلو پای فرخ لقا نشست و هر لحظه منتظر پاره شدن کیسه‌آب نوزاد است. «یالا دختر زور بزنی... فقط یک سانت دیگر... نفس بگیر و زور بزنی...» داکتر به گوش او می‌خواند و او با آخرین انرژی که دارد اطاعت می‌کند. پاهایش را باز گذاشتند و دور از هم. خاک‌باد و گردباد مرگ‌آسا به جان طبیعت می‌افتد و فرخ لقا در اتاق زایمان فارغ از یک زندگی آرام، بین مرگ و زندگی بالا- پایین می‌رود. بدنش سست می‌شود، دیگر نمی‌تواند زور بزنی، احساس می‌کند زیر پا و سرین‌اش، آب داغ جاری می‌شود. «داکتر صاحب کیسه آب مریض پاره شد!» داکتر و قابله سراسیمه می‌افتند به جان شکم فرخ و فشار وارد می‌کنند. دو دستی فشار می‌دهند و وزن خود را روی شکم او می‌اندازند. فرخ بی‌هیچ حرکتی چون جسد می‌ماند، می‌بیند که داکتر با شاگردش به شکمش فشار می‌دهند ولی نمی‌تواند بگوید بروید کنار! چشمانش می‌بیند، می‌بیند که طبیبانش سعی دارند فرزند او را به دنیا وصل کنند. «داکتر صاحب مریض از حال می‌رود!» متخصص چنان فشار می‌دهد که آب دهانش از دهن و دندان‌هایش به چانه‌اش جاری می‌شود. قابله دو پای فرخ را می‌گیرد و متخصص آخرین تلاشش را می‌کند. دست می‌اندازد به مهبل؛ سر نوزاد را لمس می‌کند و می‌گوید: «بالاخره می‌آید!» آخرین وهله، نوزاد می‌خواهد قدم به دنیا بگذارد. آخرین درجه‌ی درد که حتا مرده‌ها را زنده می‌کند، مفاصل استخوان‌های لگن اتحادشان از هم می‌پاشد و سر نوزاد دهان مادر را چون دهان کوسه باز می‌کند. عرقچین گلی‌گلی از دهان فرخ آزاد می‌شود و عریضه‌ی کمر شکن سر می‌دهد. «مبارک باشد، نوزاد پسر است.» نوزاد خون‌آلود به دست متخصص است و قابله با قیچی ناف را می‌برد، **گویی این بریدن ناف، بریدن یک زندگی است نه بخشیدن زندگی. نوزاد دست و پا زنان مادرش را می‌خواهد، اما مادرش بیدار نمی‌شود.**

تا امر ثانی

روشنا امیری

به خانه بوزد. باد با خودش بوی خاک و چوب‌های کهنه ارسی را با بوی گل‌های حیاط تلفیق کرده به خانه می‌آورد. نور کمرنگ آفتاب از میان شیشه‌های رنگی ارسی گذشته و رد پای خود را روی روی گلیم دست بافت مادر که اطرافش کم‌کم از شدت کهنگی محو شده‌اند و مادر حالا با غرغر با نخ دیگری آن‌ها را پینه دارد، می‌گذارند. پدر بی‌خیال غرغر های مادر که از کهنگی گلیم شکایت دارد خیره شده است به سقفی که دستک‌های چوبی ضعیفی آن را استوار نگهداشته است. به نظر می‌رسد که پدر نگران امسال است و دیگر نمی‌تواند به توانایی چوب‌های سقف که در قلب یکی از آن‌ها به تازگی شکافی ایجاد شده است، اعتماد کند. برای پدر رنگ‌های، رنگ پریده روغنی دیوارها که زلزله چند ماه

یک

ذهنم را که مرور می‌کنم خنده‌ام می‌گیرد. مقایسه رویای گذشته با حالی که اتفاق افتاده به طور وحشتناکی خنده‌آور است. **گاهی احساس می‌کنم زندگی از اول راه همین‌طور بوده که است. گمان می‌کنم هرگز در گذشته زندگی نکرده‌ام. رویایی نداشتم. شبیه کودکی شده‌ام که برای بادکنک رنگی‌اش ذوق کرده بود اما تنها در وقت ترکیدنش فهمید، بادی بیش نبود. سخت است آدمی شرمنده قول‌هایی باشد که به خودش داده است.**

دو

عصر تابستان است. مادر پرده‌های ارسی چوبی را بالا کرده تا باد خنک از ارسی‌ها

قبل میان اندام آن‌ها درز انداخته است، مهم نیست؛ چون دغدغه او فقط سلامت سقف است که نمی‌خواهد در زمستان با بارش برف باران، گریه کند.

و در این میان من، نشسته‌ام کنار چپرکت پدر و رادیوی قدیمی او که کست آهنگ‌های قدیمی در آن می‌رقصد. با گیلان چای کلنجار می‌روم و با خودم فکر می‌کنم، چگونه پدر را برای رد خواستگارم قناعت بدهم.

سلیم حتی اگر پایند نمازهای جماعتش باشد و یا با مشتریان دوکانش، صمیمانه رفتار کند، باز هم من نمی‌توانم برای این ازدواج ریسک کنم. حد اقل بعد حرف‌های آن شب‌اش که برای کاکایم میگفت همسر آینده‌اش نباید دانش آموخته دانشگاه باشد. و منی که با زحمت بسیار توانستم به سال دوم دانشگاه برسم چطور می‌تواند به این ازدواج رضایت بدهم؟

پدر می‌گوید بعد از ازدواج سلیم هم به درس من راضی خواهد شد اما من نمی‌توانم حتی کوچکترین احتمال را در مورد ادامه تحصیل نادیده بگیرم. منی که تنها آرزویم ساختن زندگی آرام برای مادر و پدری است که تمام عمر را در خانه‌های کهنه و با لباس‌هایی پینه کرده گذرانده‌اند. برای پدری که با تنظیف کوچه و سرک‌های کابل کمرش خم می‌شود و پوست دست‌هایش، زده و زخمی است.

– آغا جان می‌خواهم چیزی بگویم.
پدر نگاهش را از سقف گرفته به من می‌بیند و می‌گوید:

بگو بچیم. پیسه نداری؟

– نه آغا جان! من می‌خواهم در مورد خواستگاری کاکایم همراهیت بکنم. من به این ازدواج رضایت ندارم می‌خواهم درس

بخوانم. پنج سال درسم مانده، بخیر داکتر می‌شوم. بان درسم خلاص کنم داکتر شوم، بعدا باز عروسی می‌کنم.

پدر گردنش را پیچ و تاب می‌دهد تا گرفتگی‌اش، تمام شود. به سوی مادر نگاه می‌کند که هنوز مصروف پینه کردن گلیم است، از سکوتش می‌فهمد که او هم به حرف من موافق است.

– سلیم بچه کاکایت است، از خود است، کار دارد، وظیفه دارد، چرا قبول نمی‌کنی؟ درس در خانه کاکایت هم خوانده می‌توانی. حالی سلیم یک گپ گفته من همراهیش گپ می‌زنم که قبول کند تو درست ادامه بتی. مگر از من می‌شنوی بچیم پشت درس را ایلا کن. در این کشور به درد نمی‌خورد.

پدر از اول به تحصیل من موافق نبود. تقریباً از زمان آغاز جنگ‌های داخلی که خودش مهاجر شد و تحصیلش نیمه ماند، دیگر به تحصیل و پیشرفت در این کشور باور ندارد. از یک طرف مخارج دانشگاه هم است که معاش پدر کفاف مخارج من نیست. پدر به سختی کرایه خانه و خورد و خوراک نصفه نیمه ما را با معاش شاروالی تامین می‌کند.

دست پدر را که روی چپرکت است می‌گیرم و می‌گم:

آغا جان اگر بخاطر خرج دانشگاه من تشویش داری، دیگه تشویش نکن. من در کلینیک پیش دانشگاه کار پیدا کردیم برم ماه پنج هزار مینه، هم خرج خودم میشه هم در خانه کمک می‌کنم.

پدر دستم را می‌فشارد و می‌گه: بچیم من خو برت گفتم در این کشور تحصیل و زحمت به درد نمی‌خورد، امروز کل چیز خوب است، صبا خراب میشه کل زحماتت حیف میشه، مثل من بیبین درس خواندم زحمت کشیدم،

- مردکه به ما تنها همین یک اولاد مانده، بان درس بخواند به آرزوی خود برسد من و تو خو نرسیدیم بان این برسد.

پدر سکوت کرده نگاهش را به سمت ارسی می‌گیرد. این یعنی پدر حرف مرا قبول کرده است. اما نمی‌دانم چی حسی دارم؛ برای رضایت پدر خوشحالم و گریه می‌کنم یا برای تازه شدن زخم‌های قدیمی؟

سه

«می‌گذرد» کلمه‌ای است که از آن در زمان حال به شدت متنفرم اما در زمان گذشته نسبت به آن حسی ندارم. می‌گذرد کلمه‌ای ساده‌ای است. گذشتن را ساده جلوه می‌دهد، اما ساده نیست. گذشتن از چیزی که به آن رسیده‌ای، زخم است. و از چیزی که به آن نرسیده‌ای، حسرت.

سه سال از دانشگاه باقی مانده است. بارش موهایم زیاد است و زلزله اضطراب بیشتر دندان‌هایم را می‌ریزند. نه! دلیل اضطراب درس نیست. درس همیشه مایه شادی و امید من بوده است. امیدهایی که شبیه رادیوی قدیمی پدر، برای من وفادار است. پدر همه چیز را از رادیویش با خبر می‌شود. کمتر یادم می‌آید در خانه‌ای ما تلویزیون روشن باشد، الی ساعاتی که سریال دلخواه مادر پخش می‌شود. حتی یک ماه قبل خبر سقوط حکومت را هم از همین رادیو شنیدیم. خبر اعلام عفو عمومی و بسته شدن مکاتب دخترانه تا حکم ثانی. پدر نگران من بود به خصوص که خبرهای نکاح اجباری دختران به گوشش می‌رسید بیشتر روی من حرصش می‌گرفت. سلیم از ازدواج دست کشید و به طور قاچاقی ترکیه رفت. پدر که خبر سقوط حکومت را شنید با

جنگ شد رفتم آواره شدم نه درس ماند نه پول. در این مملکت که واسطه و پول نداشته باشی هیچی نیستی. سلیم کسب هم دارد و کاکایت گفت عروسی کند می‌رود از راه قاچاق به خارج. خلاص زندگی هر دویتان جور میشه.

به عکس قاب شده فرید که با لباس نظامی و اسلحه دست داشته‌اش لبخند می‌زند، نگاه کرده می‌گوید:

- برادرت را ندیدی؟ در این مملکت حیف شد. درس خواند زحمت کشید آخرش چی شد؟ واسطه نداشت کسی در کار قبولش نکرد، آخرش رفت عسکر شد و جوان شهیدش کردند.

این را که می‌گوید به گریه می‌افتد و با دستمال چشمانش را می‌پوشاند.

پدر نسبت به همه چیز بدبین است، همه‌اش حاصل تجارب بدی است که در این کشور کسب کرده و حادثه‌های ناگواری که شاهدش بوده. اما من امید دارم و می‌دانم زندگی روی خوبش را هم به ما نشان خواهد داد.

اشکم را پاک کرده می‌گویم:

- آغا جان برت قول می‌تم که همه چیز خوب میشه. من داکتر شوم، کار درست پیدا کنم دگه لازم نیست در خانه یک اتاقه کهنه کرایه بپردازیم. می‌خواهم در جای بهتر زندگی کنیم. تو دگه کتابت مردم را از سرک‌ها جمع نکنی، و مادر هر روز پارگی گلیم و پرده را پینه نکند. آغا جان بان من درس بخوانم.

با دستمال اشک‌هایش را پاک می‌کند و ساکت می‌ماند. مادر انتهای نخش را با دندان می‌برد. آب بینی‌اش را که ناشی از اشک ریختن‌اش است را بالا کشیده می‌گوید:

شب‌ها، شبیه همین یلدایی است که به سحر نمی‌رسد.

خزان است و ساعات پیش از در ورودی دانشگاه که مجهز با تانگ و عساکر خشن طالبان بود گذشتم. از کنار درختان چنار عبور می‌کنم، درختانی که دیگر شاهد لبخند دختران دانشجو نخواهد بود. پاهایم رمقی ندارد. حس می‌کنم بی هیچ وزنی در روی زمین راه می‌روم. قوانین جاذبه فزیک برایم بی‌معنی شده است.

برای اولین بار است که از امیدوار بودن دست کشیده‌ام. باورهای من شبیه باورهای پدر زخم خورده‌اند. این زخم با جراحی هم التیام نخواهد یافت.

بی‌روح و بی‌رمق وارد صنف درسی می‌شوم. صنف بوی فرمالین می‌دهد. اسکلیت انسان بی‌روح و بی‌خبر از همه چیز در جای خودش ایستاده است. اولین چیزی که می‌بینم صورت‌های رنگ‌پریده هم‌صنفانم است که شبیه مجسمه‌های بی‌روح و سیاه‌پوش روی چوکی‌ها نشسته است نیاز نیست حرفی بزنیم. اشک‌ها خودش بی‌صدا حرف می‌زند. آهسته قدم بر می‌دارم و در جای همیشگی خودم کنار ارسی می‌نشینم. کتاب اناتومی که در دست دارم را می‌گذارم روی میز. نگاه می‌کنم لبه‌اش با چای رنگی شده است. اثر هنری دیشب است. زمانی که کتاب را کنار نور کم‌رمق چراغ دستی باز نگاهداشته بودم و پدر با کلید رادیو برای تغییر امواج رادیو کلنچار می‌رفت. داستان پدر روی موجی که می‌گفت: «توجه کنید به خبر عاجلی که هم اکنون به نشر رسید» ایستاد ماند. دستانم لرزید و چای روی ریخت روی کتابم، وقتی که گوینده خبر را به اتمام رساند: «به اساسی مکتوب تازه وزارت تحصیلات عالی، ورود دانشجویان

حرص گرفت اگر ازدواج را رد نکرده بودم حالا دور از این دغدغه‌ها، سرم به زندگی‌ام در ترکیه گرم بود. پدر نمی‌دانست زندگی بدون آرزوی که به آن دلبسته‌ای، جز یک تکرار بی‌معنی چیزی بیش نیست.

اول احساس کردم همه چیز به فنا رفته اما وقتی دانشگاه‌ها برای دختران با قوانین خاصی، فعال شد، نفس دوباره در جانم دمید. هر چند راه عمومی دانشگاه برای دختران مسدود است و باید شفاخانه علی‌آباد را دوره کنی تا به منزل درسی برسی. روز قبل هم دخترانی که چادران رنگی دارند اجازه ورود پیدا نکردند اما خدا را شکر که من تمام معیارهای شأن به شمول مقنن و دستکش سیاه را مراعات کرده‌ام.

مقدار حقوقم در کلینیک به دو هزار افغانی کاهش یافته است و معاش پدرم. این موضوع پدر را بیشتر عصبی می‌کند. اینبار حق با پدر است، **هرقدر ضعیف باشی اینجا بیشتر از حقت می‌زنند.**

پدر می‌گوید این اول کار است بگذار پیاز شأن بیخ بگیرد آهسته آهسته همه چیز را بسته خواهند کرد. اما من به تغییرپذیری آدم‌ها اعتقاد دارم. حتی امیدوارم این اعتقاد اشتباه نباشد.

مادر می‌گوید امر ثانی طالبان در دور قبل تا آخر حکومت دوام کرد. اما من خوشبینم به اینکه اینبار همه چیز فرق خواهد کرد. به ویژه وقتی در این شرایط داکتر شوم، رسیدن به این رویا بعد از این همه تلاش و زحمت و تحمل، لذتی دیگری خواهد داشت.

چهار

امشب مصادف به درازترین شب سال، شب یلدا است. هر چند بعد از این تمام روزها و

خطوط کتاب اناتومی پشت آب چشمانم، ناپدید می‌شود. چکه های اشک می‌چکد روی صفحات کتاب. پروفیسور را مقابلم می‌بیند که کتابی را در دستم داده می‌گوید: - این کتاب فرهنگ لغات طبی است. این را نزدت نگهدار، به کارت خواهد آمد.

در حالی که کتاب را می‌دهد دستم با تاکید می‌گوید: امیدت را از دست نده.

گریه‌هایم شدت می‌گیرد. آنقدر که از شدتش شانه‌هایم می‌پرد. نمی‌توانم جلوی گریه‌های خودم را بگیرم. منی که تمام زندگی ام را به پای رویایی ماندم که اکنون از هم پاشیده.

بریده بریده می‌گویم: استاد ما را فراموش نکنید.

استاد آب چشمانش را تخلیه کرده می‌گوید: هرگز.

همه دختران بی‌صدا گریه می‌کنند. از پنجره به بیرون خیره می‌شوم. دخترانی را می‌بینم که با اشک یکدیگر را در آغوش گرفتند، پرنده‌هایی که قفس صنف‌ها را ترک می‌کنند، ساعتی که زمان برای همیشه در آن صنف‌ها متوقف شده است و برگ‌هایی پاییزی که باد آن را در محوطه دانشگاه می‌چرخاند شبیه رویاهای پراکنده دخترانی که با اجبار ترک تحصیل می‌کنند.

پنج (آخر)

ذهنم را که مرور می‌کنم خنده‌ام می‌گیرد. مقایسه رویاهای گذشته با حالی که اتفاق افتاده به طور وحشتناکی خنده‌آور است. همه چیز سرجایش است، هیچ چیز تغییر چندانی نکرده، فقط گلیم مادر بیشتر رنگ باخته، دیوارها بیشتر ترک برداشته، رنگ‌های دیوار بیشتر پوسیده و امید و باور نسبت به آینده در من خشکیده است.

دختر تا امر ثانی ممنوع می‌باشد».

پدر با دست روی چپرکتش کوبیده گفت: پس این همه زحمت برای چی بود؟

به لکنت افتاده گفتم: فقط سه سالم مانده بود، فقط سه سال..

پروفیسور ضیا با یک بکس پشتی که به نظر می‌رسد سنگین باشد داخل صنف می‌شود.

فضای صنف ساکت است. به قدری که صدای لرزه شیشه‌ها ناشی از برخورد باد به گوش

می‌رسد. پروفیسور عینک‌هایش را کشیده روی میز می‌گذارد. سعی می‌کند لبخند بزند

اما صدایش می‌لرزد. با این حال می‌گوید: - همیشه می‌گفتید استاد برای ما یک هدیه

بده! امروز برای همه‌ی تان هدیه آوردم. صدای شکستن بغض همصنفانم سکوت

صنف را می‌شکند، همه به یک صدا می‌گویند: چرا استاد؟ به کدام جرم؟

چکه های اشک از میان چشمان پروفیسور می‌ریزد و لای تارهای سفید ریش‌هایش جا

ری می‌شود. با صدای لزران می‌گوید:

- این آخر راه نیست. قوی باشید، این روزهای سیاه می‌گذرد. شجاعت شما الگوی نسل‌های بعد خواهد شد.

اما همه می‌دانیم این آخر راه است و ما طوری از تاریخ این سرزمین محو خواهیم شد

که گویا هیچ نبودیم.

مریم به هق هق افتاده می‌گوید: همه به یک سو استاد، خدا چرا؟ خدا تا به کی سکوت می‌کند؟ **خدا چرا سکوت کرده؟**

استاد با قدم‌های ارزان مقابل او می‌ایستد و می‌گوید: همه چیز در موقع خودش اتفاق

می‌افتد. علم در خفا نخواهد ماند. نگاهش به سمت من می‌شود و می‌پرسد: گلثوم تو

حرفی نداری؟ بغضم می‌شکند، سرم را پایین می‌گیرم.

چپرکت پدر و رادیوی محبوبش سرچایش است. پدر رو به من کرده می‌گوید: این رقم خوب شد نه بچیم؟

سر تکان میدهم و می‌گویم: خیلی آغا جان!

پدر خوشحال است که فردا به خانه بختم می‌روم. به خانه‌ای سلیم که تازه از بعد از رد مرز شدن به کشور برگشته و دوباره مرا از پدرم خواستگاری کرده است.

مادر لباس‌هایم را داخل بکسی جابجا کرده اشک شادی می‌ریزد. به خوشبختی من خوشحال است. خوشبختی که فقط گمان خودش است و من نسبت به آن هیچ حسی ندارم.

قاب عکس فرید نگاه کرده با اشک می‌گوید: کاشکی تو هم می‌بودی و کمر خواهرته بسته می‌کردی. به قاب عکس فرید نگاه می‌کنم. چقدر خوب است که او هنوز لبخند می‌زند. هر اتفاقی هم بیفتد او در میان آن قاب لبخند می‌زند. در دلم می‌گویم چه خوشبخت بودی که پیش از دیدن این اوضاع از این دنیا رفتی.

اولین بار است خوشحالم که تو شاهد این همه فروریختگی و از هم پاشیدگی نیستی.

وارد اتاق می‌شوم. به کتاب‌هایی که یکسال است روی الماری خانه خاک گرفته اند نگاه می‌کنم.

چیزی جز ابهام و ناامیدی میان آنها نیستند. یکی یکی از الماری برمیدارم و داخل کارتنی می‌گذارم.

کتاب اناتومی از دستم می‌افتد. بلندش می‌کنم و اوراقش را از نظرم می‌گذرانم. اثر چای ریخته شده

روی آن باقیست. روی ورقی که اشک خشکیده‌ام هنوز گریه دارد می‌ایستم. به یاد حرف مریم می‌افتم

که در آخرین روز دانشگاه گفت **همه به یک طرف، خدا چرا سکوت کرده؟** تا امروز پاسخ این سوالش

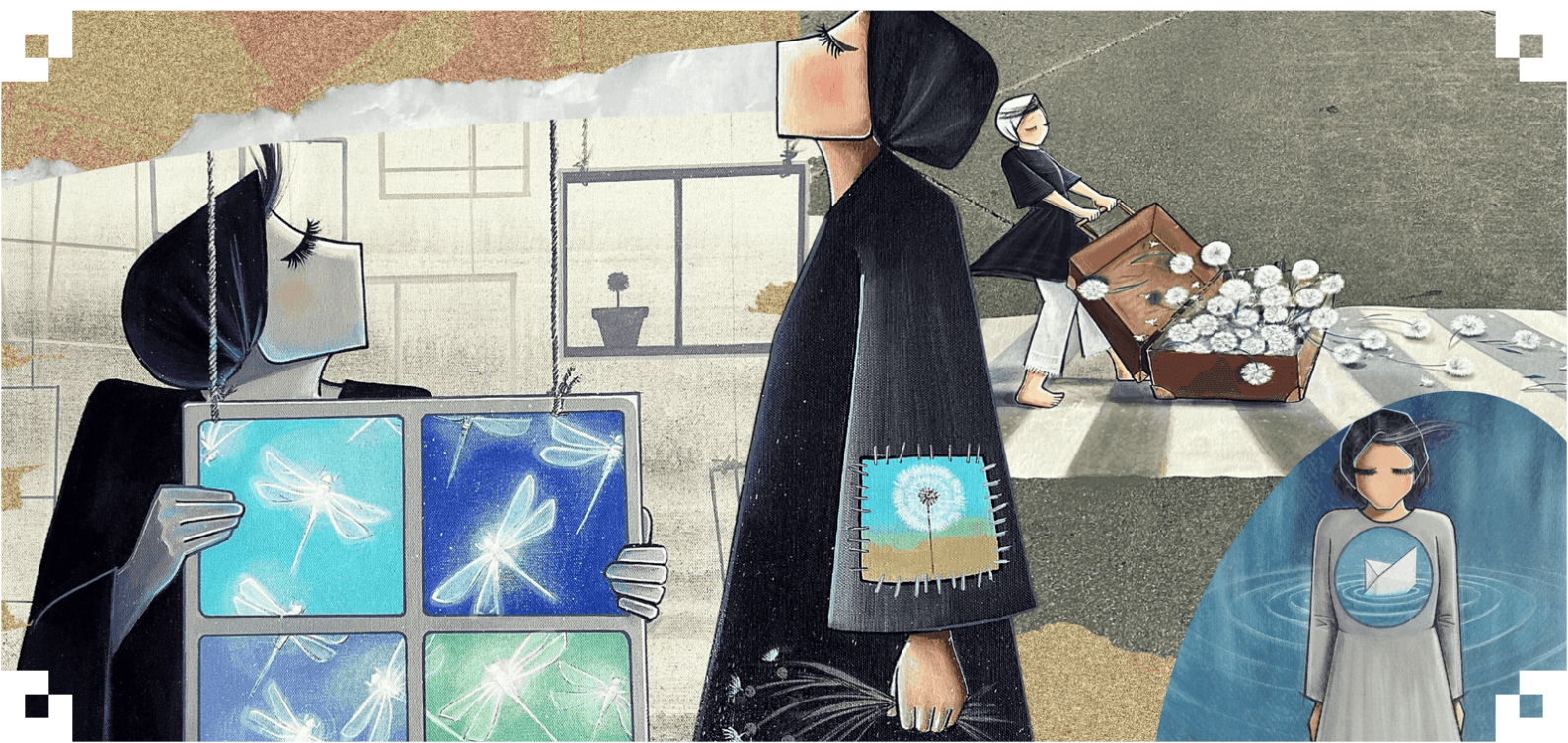
را نیافتم. شاید او هم در جستجوی این پاسخ خودش را حلق آویز کرد. خصوصا وقتی دید اعتراض،

مقاومت و هیچی دیگری در برابر این اوضاع نتوانست این سکوت را بشکند. کتاب را می‌گذارم روی

کتاب فرهنگ لغات طبی، تحفه‌ای پروفیسور ضیا. در آخر همه‌ای شأن را با چین سفید کفن می‌کنم و

صورت شأن را به آخرین بار بعد غسل دادن با اشک‌هایم می‌پوشانم؛ تا امر ثانی با آنها روح خودم را

هم میان تاریکی این کارتن دفن کرده می‌فرستم تا طعمه آتش تنور نانوا شود.

جام لطیف

شفیع بیریا

بزرگ بود که گل‌هایی خوش بو داشت. شب‌ها گاهی پیشش می‌رفتم و منتظر می‌ماندم که ببینم چگونه غنچه‌هایش باز می‌شود اما کوچک‌ترین حرکتی دیده نمی‌شد. صبح که می‌رفتم، می‌دیدم درخت از گل‌های نوشگفته پر است. خیلی متعجب می‌شدم و می‌گفتم چگونه ممکن است که در یک شب، غنچه باز شود اما دقیقن در چه زمانی این‌ها باز می‌شوند؟ گمانم وقت باز شدن غنچه‌ها سحرگاه است و من نمی‌توانستم آن وقت بیدار شوم و ببینم. اما در آن باغ، من رشد بادام‌ها را می‌دیدم. چنان سریع می‌دویدم که رشد بادام‌ها را می‌دیدم. آن‌جا زمان یک قسم عجیب شده بود. وقتی می‌دویدم، به درخت‌ها نگاه می‌کردم؛ بادام‌ها چنان با جزییات دیده می‌شدند که می‌توانستم

جامی است که عقل آفرین می‌زندش
صد بوسه ز مهر بر جبین می‌زندش
این کوزه‌گر دهر چنین جام لطیف
می‌سازد و باز بر زمین می‌زندش

خیام

میان باغ بادام می‌دویدم، باغ بادام‌های سرخ با سبزه‌های تیره‌ی جگری. در نظرم زمان می‌گذشت، یعنی قابل دید شده بود؛ زمان برایم قابل دید شده بود. نه، درستش این‌که باید اقرار کنم که بسیار به زحمت و مشکل می‌دویدم اما نه چنان سریع؛ چون سرعتم به حدی ضعیف بود که می‌توانستم حاشیه‌ی بادام‌ها را ببینم؛ حاشیه‌ی آن‌ها از نور ضعیف سفید بود. حرکت گیاه‌ها را دیده اید؟ کودک که بودم، در خانه‌ی ما یک درخت

خش خش خیلی آرام رشدشان را بشنوم و حرکت رشد را ببینم. بعدتر آن نور ضعیف سفید، کم کم گم شد و بادام‌ها به فروریختن شروع کرد. بادام‌های سرخ، نرم بود؛ بسیار نرم که وقتی به روی و بدنم می‌خورد، شبیه پرده‌ی نازک و بالطافت بود که روی جلد، با انحنای می‌افتاد و می‌لغزید و پایین می‌افتاد. دیگر به حاشیه‌ی باغ بادام رسیده بودم.

در پایان این باغ، یک جنگل تاریک و سیاه بود. درخت‌های نازک تیره‌ساقه داشت. بلندی درخت‌ها، حد نداشت. آسمان دیده نمی‌شد، اما در آن سوی جنگل، نور زرد و ضعیفی را می‌دیدم. از میان درختان سیاه نازک و بلند، گویی در آن سوی دنیا، امیدی بود.

در میان این جنگل سیاه دوباره می‌دویدم. این جا لذت‌بخش بود. هوایی معطر و خنک داشت و اندکی مرطوب بود. وقتی می‌دویدم، به ساقه‌ی درخت‌ها دست می‌زدم. خیلی نرم و دل‌انگیز بود. سیاهی‌اش در دستم می‌ماند و بعد اندک‌اندک محو می‌شد. مطمئنم نمی‌شد از آن‌ها بالا رفت، چون بسیار نرم بود و خیلی راحت خم می‌شد. دلم می‌خواست بغل‌شان کنم و همان جا بمانم اما بی‌اختیار می‌دویدم. اندکی می‌ترسیدم و درضمن، آن نور زرد ضعیف، ترغیبم می‌کرد تا به آن سوی جنگل برسم.

هر چه می‌دویدم، نور نزدیک نمی‌شد. نور زرد ضعیف، من را مثل موجودی نورپرست، به خود می‌خواند؛ اگر نه جسمم **می‌خواست در آن جنگل شب بمانم. من اهل آن جا نبودم. ناآرام بودم. هر قدر پیش می‌رفتم، حس می‌کردم از عقب سیاهی بیشتر روی سرم هجوم آورده است. لذت‌بخش بود و**

ترسناک، و من اهل آن جا نبودم. آن نور، من را می‌خواند و از سیاهی‌یی که به دنبال افتاده بود و کم کم سنگینی‌اش را درست پشت شانه‌هایم حس می‌کردم، ترس و دلهره‌ام بیشتر می‌شد. دیگر مشمیزکننده می‌شد. وقتی به درخت‌ها دست می‌زدم، لذت‌بخش بود ولی سیاهی‌یی که روی دوشم مثل مایعی لزج و سرد تماس می‌کرد، آرام می‌داد.

نمی‌دانستم چقدر گذشت، اما بالاخره به پایان جنگل رسیده بودم. وقتی هنوز پاهایم در آخرین نقطه‌ی جنگل سیاه بود، دیدم توان حرکت ندارد. دست‌هایم را دیدم که چروک خورده و رگ‌های کبود آن معلوم می‌شود. ریش و مویم دراز شده بود و مثل ماه سفید. ابروهایم به سرچشمانم می‌افتاد و می‌توانستم سفیدی آن‌ها را هم ببینم. دیدم شکمم خیلی برآمده است. وحشت نکردم، برعکس خندیدم. به یاد فکاهی‌یی افتادم که وقتی کودک بودم، برایش از خنده می‌مردم.

پیرمردی به نواسه‌اش می‌گوید: «عزیز دلم، بیا بشین سر زانویم.» پسرک می‌گوید: «بابه جان، نمی‌توانم بشینم.» پیرمرد می‌گوید: «چرا عزیزم؟» پسرک می‌گوید: «چون پیش از من، شکم‌تان روی زانوی‌تان شیشته.» من برای این فکاهی پیش خودم قاه‌قاه می‌خندیدم. این را کسی برایم تعریف نکرده بود، خودم در یک کتاب فکاهی خوانده بودم. خودم برای خودم می‌خواندم و قاه‌قاه می‌خندیدم.

در آخرین نقطه از جنگل سیاه، من هم به قهقهه افتادم. وقتی پاهایم هنوز در جنگل سیاه بود، با شکم افتادم به آن سو. صحرایی پر از ریگ بود. یک ریگ بسیار سفید و

سفید، خیلی لذت بخش بود. دلم می خواست خودم را سراپا در آن ریگ بیوشانم. می خواستم جزئی از همان صحرا شوم. اما پاهایم جنون داشتند. خجالت آور بود اما دست من که نبود. دیگر نمی دانم زنده بودم یا مرده. درون سینه ام چیزی نمی تپید. دیگر دل نداشتم. بیدل بودم. ها؟ نه آن بیدل، یعنی واقعا بیدل! واقعا بیدل شده بودم. تصور کنید، مردی با شکم کلان، با ریش و موی سفید و دراز، با پاهای لخت، میان یک صحرای بزرگ می دود و می خندد و شاد است. خجالتم ندهید، به رویم نخندید لطفن! فقط تصویر کنید.

وقتی می دویدم، ناگاه از پا افتادم. زمین خوردم. تنم سرد شد. سر بلند کردم و دیدم هوا ابری شده بود.

در میان صحرا، اندکی دورتر از من، نور سرخی دیده می شد. خیلی خیلی ضعیف بود. ضعیف تر از آن نور سفید جنگل سرخ بادام، ضعیف تر از آن نور زردی که در آن سوی جنگل سیاه دیده می شد.

اصلن دیده نمی شد، فقط می توانستی بفهمی آن جا نوری سرخ است. در واقع، سرخ بی نشان بود. دلم برایش پرزد. نه، بیخشید. من که دل نداشتم. یعنی آن نور را خیلی خواستم. هی بابا، یعنی دلم آن نور سرخ را خواست. دیگر قسم نمی شود گفت، هرچند بیدل بود.

انگشت هایم را دیدم، می فرسود. جلدم خیلی از حال افتاده بود. پاهایم یک ذره توان نداشت. اما خیلی دلم می خواست که به آن نور سرخ برسم، به آن سرخ بی نشان برسم. من که هرگز عسکری نکرده ام، اما مثل یک سرباز جان فدا، با آرنج هایم به کشیدن تنم شروع کردم. چندان دشوار نبود، مخصوص

شفاف. دانه هایم مثل بلور بود. اندازه ریگ ریزریز بود اما وقتی یک مشت می گرفتی، می فهمیدی از جنس دیگری است. سفید سفید، چیزی شبیه جنس بلور اما ریزریز.

پاهایم هنوز در جنگل بود. هر چه به سمت خودم می کشیدم، نمی آمد. از درون جنگل صدایی می آمد. خیلی آرام و حزین می گفت: «دل! دل!» به گریه افتادم. نترسیده بودم. فقط دلم می سوخت و نمی دانم چرا. بیشتر گوش دادم، خوش آهنگ، آرام و حزین می خواند: «دل... دل...» گریه می کردم، چقدر حزین بود. با هق هق گفتم: «دلم؟ دلم... دلم که با توست.» وقتی دست روی سینه ام گذاشتم، هیچ تپشی را حس نمی کردم. دیدم پاهایم آزاد شده است. دیگر صدایی نمی آمد. همان جا دراز کشیدم. توان برخاستن نداشتم.

میان ریگ های سفید، حس آرامش زیاد بود. دیدم آفتاب بالا می آمد. ریگ ها گرم تر و لذت بخش تر می شدند. حسی که از بودن در آن جا می گرفتم، قوت جانم می شد. شکم بزرگم را برداشتم و دوباره بلند شدم. هرچند خیلی پیر بودم اما فکر می کردم پاهای نازک و چروکیده ام، توان برداشتن این تن - و مخصوصن این شکم - را ندارد اما با آن هم برخاستم و دیدم دوباره می دویدم. این دویدن، از آن سوی دنیا، تا این جا تمامی نداشت. در اختیار من هم نبود. گویی اگر نمی دویدم، می مردم. مثل بعضی پدیده های خارج از اختیار، مثل زمان، مثل تپش قلب، مثل نفس کشیدن یا مثل مرگ شده بود.

با این شکم، با این پیری، هنوز می تپیدم و می دویدم. وا، پیرمرد سبک! اما این چه طرز دویدنی بود؟ خجالت می کشیدم اما همچنان می دویدم. ریگ های گرم و نرم و

روی آن ریگ - شبیه ریگی که شاعر در عالم خیال می‌گوید زیر پایش پرنیان آمده همی - کشیدن تن سرد و بی‌جان، خیلی سهل بود؛ حتا می‌شد خیلی با مژگان دوید. اما شکمم، وای خدایا! چه عذابی! آن همه دویدم، یک گرام هم آب نشده بود. اگر واقعن با این شکم به سربازی اعزام می‌شدم، دوباره معافیت می‌گرفتم. باری، اشتیاقم چنان بود که به هر عذابی بود، خودم را به آن نور سرخ نزدیک کردم. خیلی زیبا بود. یک حلقه‌ی کوچک سرخ بلورین که دل آدم می‌خواست آن را لمس کند. نوری که از آن ساطع می‌شد، گویی درشت بود. نور درشت! نمی‌دانید چگونه است؟ وقتی دست‌هایم را پیش کردم، دیدم خیلی زشت شده است دستم. به هر نقطه‌یی که دستم نزدیک می‌شد، نورش غلیظ‌تر و زیباتر می‌شد. بیشتر خجالت می‌کشیدم که با این دستان زشت، لسمش کنم. اندوهگین شدم. چقدر ناقابل! از درون حلقه آواز می‌آمد: «از توست... این از توست!» به گریه افتادم. چقدر آواز شیرین و سکرآور بود. هوای ابری تیره‌تر شد. صحرا سردتر شده رفت. چند قطره باران سرخ از آسمان ریخت. مزه‌اش تلخ شیرین بود؛ ببخشید چون قطره‌یی به دهنم ناخواسته افتاد، فهمیدم. اما من سرکشیدمش. قطره‌یی سرکشیدم و چشمم جوشید. باران بارید. باران زیاد بارید. باران واقعی!

از همه جا آب روان بود. به پشت دراز کشیده بودم. حس می‌کردم پاهایم در حال محو شدن هستند. خاکستر می‌شد و آب می‌شست و می‌برد. چشمم می‌جوشید. سرم گرم شده بود. چشمم می‌جوشید و نمی‌توانستم ببندمش. باران تنم را می‌شست و می‌برد. تن فرسوده و پیرم، خاکستر می‌شد. دم‌به‌دم ازم کاسته می‌شد. باران می‌شست و می‌برد. چشمم می‌جوشید. سرم گرم‌تر می‌شد... تمام می‌شدم... من تمام می‌شدم....

زه دې چاته پرېښودمه

محمد ضیاوالحق سروري

کاکا خبره ونه منله او هغه ووهلې؟
ښځې خبره بدله کړه او ویې ویل: نه گرانې
په سترگه کې مې څه ولگېدل ځکه اوبښکې
ترې راغلې. نجلی یې مورته وړې او غمجني
سترگې وغړولې او ورته ویې ویل: **مورې که ته
د کاکا خبره ومنې او واده ورسره وکړې بیا خو
دې نه وهي؟**

د ښځې په سترگو کې اوبښکې راډنډ شوې په
ژرغوني غږ یې ورته وویل: **لورې که مې مړه
هم کړې زه د هغه چرسي، لېوني او خونړي
سره واده نه کوم،** د پلار د مرگ دې تر اوسه
لا میاشت نه ده پوره او دوی بیا راته د وړو
لېوانو په څېر ناست دي.

سهار ښځې چای تیار کړ خواښې یې هم
نن کاره کاره ورته کتل، وروسته چای ته
کېناستل، خواښې یې په خوږه خو چلبازه ژبه

تورې غټې سترگې یې ورو پورته کړې، د سړي
په غوسه ناکو سترگو کې یې خښې کړې، په
تنده لهجه یې ورته وویل: اوس خو تهنا ته
وايې چې پلار دې هم راشي ولا که یې راباندې
ومنې. **سړی دوه قدمه د ښځې په لوري را
مخته شو، ښی وچ او تور خیرن لاس یې تر
اورې پورته کړ او د ښځې په سپین غوښن
مخ یې کلک گوډار وکړ.** سړی زر له کوتې څخه
وواته، د ښځې د سترگو له لویو حوضونو
څخه دوه د سپینو اوبښکو ویالې چې د غم
ښې ورسره گډې وې په سرو انگو باندې را
ماتې شوې او د غاړې لوبې کندی ته یې ځان
په چټکۍ سره ورسولو، خو د لور په لیدو سره
یې ډېر زر ددې ویالو مخه ونيوه او بندې یې
کړې، نجلی یې په خپل ټټر پورې ونيوه.
نجلی په سوي انداز سره وویل: مورې تا بیا د

بنځې ته وويل: گوره فاطمې وخت خراب دی ته هم ځوانه يې لور دې هم وړه ده، د گل مير سره واده وکړه هم به ستا ابرو خوندي وي، هم د د لور او هم زموږ د کورنۍ.

بنځې مخ ورواړولو له کرکې څخه ډکه لهجه يې ورته وويل: زه ددې چرسې ليونې سره واده نه کوم چې مړه مې هم کړی دا ارمان به مو پوره نه شي او نه زه دې ته روا يم. گل مير ډېر غوسه شو او ويې ويل: زموږ خبره خو نه منې ځم له ملا صيب نه پوښتنه کوم چې ته راته روا يې او که نه؟

گل مير جگ شو په پلاستيکي خپلکو پسې يې په سراي کې مړه دوږه پرته وه، پاو وروسته د کلا په لرگينه دروازه ډېر خوښ راغی مور ته يې له سراي څخه نارې کړې: مورې کار وشو ملا صيب هم ويل چې ته کولی شې نکاح ورسره وکړې ځکه ستا ورور خو اوس مړ دی نو اول حق ستا دی. بنځه زر برنډې ته راووته مخ يې گل مير ته کړ ويې ويل: ملا صيب ته به دې هم څه گواښ کړی وي يا به دې څو پيسې ورکړې وي ځکه يې ته داسې خوشحاله کړی يې. ددې خبرې سره گل مير غوسه شو راسنا کوټې ته ننوت، بېرته ژر له کوټې څخه د خپل ورور له روسي ټوپک سره رابهر شو. بنځه خپلې کوټې ته تللې وه، گل مير لږ وروسته له سراي څخه په بنځه غوسه ناک غږ وکړ: را ووزه د خلقي لورې! ته اوس په ملا پسې هم خبرې کوې. بنځه جگه شوه د دهليز په وره کې چې ور ښکاره شوه مخامخ يې د گل مير په لاس کې نيولي ټوپک ته پام شو. گل مير په لاس کې ټوپک د بنځې خواته نيولی و، ډز شو په ونو کې ناستو مرغيو يو په بل پسې له دې خونړي کور څخه پناه يوړه، د ټوپک د ميل له خولې څخه مړ د باروتو شين دود راووتو، **د بنځې له ټټر څخه نړۍ سرې وينو حرکت وکړ، خپل لاس يې ورته ونيو او په بني اړخ باندي را ولوبده، د کلمې له ويلو وروسته يې خپل روح د دواړو جهانونو د پاچا په امر سره ملک الموت ته تسليم کړ.** له سترگې څخه يې يوه غټه اوبښکه چې درد، غم، خپگان او ناهيلي پکې له ورايه ښکارېده په ډېر زحمت سره راوغږېده او د غور سره په تيت پرک ويننتو کې ورکه شوه. لور يې د ډز په اوريدلو سره له ځايه چټکه را جگه شوه او را ووته، کله يې چې مور په وينو سره وليده نو ځان يې پرې ورخطا او له خولې يې بې اختياره چيغه وخته: **مورې ته خو لارې زه دې چاته پرېښودمه، اوس خو ته نشته يې کاکا به اوس ما داسې وهي لکه ته يې چې وهي.**

سایه در انزوا

مدینه یوسفی

حمام را پر کرده است. آب را داغ‌تر می‌کنی. خاطرها دست‌وپا می‌زنند؛ به موهایت چنگ می‌اندازند و می‌کشندت به سمت همان زیرزمینی که بویش خففات می‌کرد.

دست‌هایت سردی را لمس می‌کنند، دست‌هایت کوچک می‌شوند، دقیقاً مانند آن روز. روزی که نمی‌گذرد و هرروز در صفحه‌ی تاریک ذهنت تکرار می‌شود. دست‌هایت کوچک می‌شوند و دست‌های بزرگی رویشان، دیوار سرد بود و تو نفس نمی‌کشیدی؛ نفس‌های سنگین سینه‌ات و تاریکی زیرزمین را پر کرده‌بود. در آن تاریکی، نقش‌های خامک در چشم‌های کوچکت دانه‌دانه خشت می‌شدند و در سرت فرو می‌ریختند. موش‌ها جیرجیر می‌کردند. با نفس‌های بریده کمک می‌خواستی اما صدایت بیرون

تنت مور مور می‌کند. آب داغ تن سردت را زیر دست‌هایش می‌چلاند و تو از این تن، از این چشم‌ها، از این موها بدت می‌آید؛ از بغضی که همیشه زیر دوش می‌شکند. جیغ می‌کشی، اما انگار سرب ریخته‌اند در دهانت؛ صدایت را نمی‌شنوی. تنت را می‌سابی؛ لایه‌لایه پوست از تو جدا می‌شود، اما خاطرها نه. خاطره‌های نحس، خاطره‌هایی که وقت گریه با تو نفس می‌کشند، برای «بودن» از تو جلو زده‌اند؛ از در و دیوار حمام می‌ریزند و گلویت را می‌فشارند. به هوا چنگ می‌زنی، به زمان که اسیرش هستی اما هیچ‌چیز دستت را نمی‌گیرد. زانوهایت می‌لرزند و نخ‌به باریکی رعشه از دلت تا نوک انگشتانت کشیده می‌شود. به دیوار سرد تکیه می‌زنی... بوی نم‌کشیده‌ی زیرزمین، بوی موش فضای

نمی‌شد. دانه دانه خشت می‌خورد به سر و صورتت، کلمه‌ها قطره قطره اشک می‌شدند. دستانی بزرگ و سرد چنگ می‌انداخت به تنت، تقلا می‌کردی که از زیر دست‌ها فرار کنی ولی زورشان بیشتر از توان تو بود. پوستت با بوی نفسی که سال‌ها کابوست شده بود، می‌سوزد. مادرت صدایت می‌کند و تو را از آن زیرزمین بیرون می‌کشد.

– عروس خانوم خلاص نشد؟ ای چی حموم کردن است؟

سر شامپو را باز می‌کنی و با صدای بریده بریده می‌گویی.

– خلاص شدم... سر خود را شامپو می‌زنم.

– ها دگه صبا مگری عروس برق بزند.

دستی در دلت می‌چرخد و بالا می‌آوری. اشک‌هایت کف صورتت را می‌شویند. تیغ را از جا صابونی برمی‌داری و لبه‌ی سردش پوست نازکت را لمس می‌کند. می‌لرزی و صدای دندان‌هایت در فضای خالی سرت می‌پیچد. تیغ از دستت می‌افتد. با دو دست صورتت را می‌پوشانی و بغضی به سنگینی کوه بر گلویت چمباتمه می‌زند. کوه سنگ می‌شود و به سمت پرتاب می‌شوند، به دیوار می‌خوری. نقش‌های خامک خشت می‌شوند و به سمت پرتاب می‌شوند. از جایت برمی‌خیزی و دور خودت می‌چرخ. با دو دست سرت را می‌گیری و دوباره به جایت می‌نشینی. خشت‌ها پرتاب می‌شوند، سنگ‌ها پرتاب می‌شوند. تکان می‌خوری. کسی موهایت را چنگ می‌زند. به دیوارها چنگ می‌اندازی. خشت‌ها می‌ریزند در سرت. صورتش را چنگ می‌انداختی. تمام زورش را به کمرت می‌انداخت. پشش می‌زدی، همیشه دنبالت بود. همه رفته بودند خانه‌ی عمه گلت؛ برای چیدن انار از باغچه. تنها تو

و مادر کلانت که صداها را به زور می‌شنید، به خانه بودید. صدای دروازه شد. با جست و خیز از باغچه گذشتی و چندین بار پرسیده بودی: «کینه؟» کسی جواب نداده بود. آرام دروازه را باز کردی و با یک چشم کوچه را ورنانداز کردی. کسی نبود و آفتاب سایه‌ها را بغل کرده بود. بیرون رفتی. یاس‌هایی که کوچه را دیوانه کرده بودند را می‌بویدی، ناگهان متوجه شده بودی که چشمانی سبز رنگ از لابلای یاس‌ها چشمان قهویی تو را می‌پاییدن. عقب عقب رفتی که دستانش؛ دهان و دست‌هایت را از پشت گرفته بودند.

به سمت دروازه می‌کشیدت، پاهایت را به زمین می‌کوبیدی، نفست قید شده بود، بالا نمی‌آمد. دست‌هایت را از لای دست‌هایش بیرون کشیدی و به چهارچوب در چنگ انداختی. سرت را تکان تکان می‌دادی. تو را بغل زد و بردت داخل سرا. با مشت‌های کوچکت به پشتش می‌زدی و می‌گفتی رهایت کند. به دیوار، به نرده‌های تخت ته سرا، به درخت آلبالو چنگ انداختی ولی فایده‌ای نداشت. آرزو کردی و آرزو می‌کنی که از این تن بیرون بروی. از این تن که همیشه دردش را با تو تقسیم می‌کند و در جهانی دیگر با او کنار ساحلی یا وسط جنگلی قدم بزنی ولی لحظه‌هایت اسیر یک تیغ سرد می‌شوند و خونی که بعد از آن کف حمام را می‌پوشاند. مادرت دوباره صدایت می‌کند.

– آدینه، آدینه. عمه جانت، خاله دیره‌زن‌ها را آوردن. سپنج‌ها هم دودی‌نا بشیشت، زود کن دیگه. چکار می‌کنی؟

سه تاس آب بر سرت می‌ریزی و نفس عمیقی می‌کشی. صدای دیره و دستگاهی که عمه‌ات براه انداخته است را می‌شنوی. تو را با هزار آرمان و آرزو برای یکه پسرش خواسته بود و

تو تک دختر را با تمام ترس‌ها و بغض‌هایی که در لایه لایه تنت نشسته بود را می‌خواستند، وارد دنیای جدیدی کنند.

عمه‌ات رنگ‌وارنگ خنچه‌هایی از شیرینی و لباس برایت آماده و تمام زن‌های قوم را به رسم قدیم دعوت کرده بود خانه‌تان برای جشن حمام عروس. دیره‌زن‌ها دوییتی‌هایی را به فرمایش عمه‌ات می‌خوانند و عمه در وسط خانه دستانش را در هوا می‌چرخاند و می‌چرخد و پا به زمین می‌کوبد. این بار مادرت که خوشحالی صورتش را گل انداخته بود، می‌آید و صدایت می‌کند.

– مادر کجا شدی؟ زود کن، حالی مهمون‌ها می‌آیند! آدینه؟ آدینه؟

دست می‌کشی روی گلویت و به زور جواب می‌دهی.

– بله مادر جان انه می‌آیم.

دست می‌بری که پیراهن سفید گل‌گلیت را بپوشی که زمان می‌چرخد و می‌چرخد و خشت‌ها دوباره به سرت آوار می‌شوند. حمام دورت می‌چرخد، خشت‌ها می‌ریزند، حمام دورت، خشت‌ها، حمام، خشت... روی دو پایت می‌نشینند و چشمان سرخت را می‌مالی. نفس عمیقی می‌کشی. تیغ که آب برده بودش کنار دیوار، برق می‌زند. برش می‌داری و آرام می‌گذاری روی رگ سبز دست چپت. خط می‌افتد و بریده بریده، قطره قطره خون بیرون می‌زند. دیگر تمام شد. عمه‌ات باید محفل عزایت را برپا کند و مادرت حلوی بختت را در کوچه و مسجد پخش کند. تیغ را محکم‌تر می‌کشی و خون، سفیدی کاشی‌های حمام را بیشتر به چشمانت جلو می‌دهد.

– آدینه؟ آدینه؟

صداها دور می‌شوند، سرت سبک. می‌افتی کف حمام. خون بغلت می‌کند و نفس‌های آخرت را می‌شمارد. آرام آرام حمام را ترک می‌کنی و دنبال دسته گل سفیدی می‌گردی.

صدای برهوت

آیدا عابر

به سوی دانه ها دیده چال می رفتند. مامور شفیع آدم خوش پوش و زیبا پسند بود هر چند خیلی پولدار نبود و زندگی غریبانه ی داشت اما همیشه دریشی قهوه‌یی، نکتایی و کلاه شاپوی نظیفی در تن داشت. ارباب شمس الدین به دیوار تکیه داده بود و دانه های تسبیح اش که به رنگ دانه های انار بود را میان انگشتان نحیف و استخوانی اش می چرخاند. سایه‌یی لرزان اش همچون اشباح روی دیوار نقش بسته بود و جالب به نظر می رسید. نگاه اش را عاقلانه از روی دانه های تسبیح برداشت و درست به چشمان یار محمد چشم دوخت و گفت؛

-از قدیم گفتن، باد بی دلیل نمی وزه، از صبح فطر که دلم نا آرام است، بسیار نا آرام

باد سرد شامگاهی از فراز کوه آسمایی در کوچه پس کوچه های دنج و تنگ گذر سنگ تراشی می پیچید و گرد و خاک دیر نشسته را با خودش می برد. همه جا صدای اذان شامگاهی پیچیده بود و دکان های اطراف کم کم بسته می شدند، ولی دکان مامور شفیع مثل همیشه همچنان باز بود و فضایی سحر آلود اش با چراغ نفتی که آرام می سوخت روشن بود. مامور شفیع طبیب بود، طبیب یونانی. داخل دکان اش معجون های عجیبی با بوتل های شیشه ی در قفسه ها چیده شده بود. همه کنار هم جمع شده بودند همه شاعران و ادیبان، همه عیاران روزگار کابل. روی میز انتیک و کوچک در وسط دکان، شطرنج سنگی گذاشته شده بود و دو نفر شطرنج باز ماهر با چشمان نافذ رو

**مرده است، صدای عالم برهوت ، صدای
دنیای مرده ها، او، او صدای که شما می
شنفتین، همو صدای که محشر میکرد
نیست..**

سرش را میان جمع نزدیک آورد و اطراف اش
را نگریست، انگار می خواست رازی را به آنها
بگوید؛

- شبای تمام ای مدت، تمام شبای که مه
نبودم، ساز ساز استاد بود، استاد که کشتم
اش، دلربا به ساز استاد می نوازه، به ساز
استاد

باز سرش را نزدیک آورد و با چشمان وحشت
زده گفت؛

صدای خفه شدن استاد همراهی ساز اش
عجین میشه، هر شب، هر شب صدایش ده
همه اتاق می پیچید، ها همی که دلربا ره
می نواختم، صدای خفه شدن استاد و ساز
انگشت هایش ده همه فضا می پیچید. از
کلکین ها و دروازه ها بیرون می رفت، دروازه
ها ره بسته کدم، کلکین ها ره بسته کدم
بسته کدم، که مردم نشنوه اما اما میفامین
چی شد؟ چی شد؟ صدا مره کرکد، صدا کرم
کد، صدای استاد زنده بود، او مره کرکرد.

صدای سازی بود که مه همیشه می شنیدم،
صدای سازی که برش حسادت کدم، صدای
که چنگ و پنگ ساز مره میشکستند. ولی
ولی همی پنجه های مه همی انگشت ها ساز
استاد ره می نواخت. صدای ساز مه شکست،
همو وقتی که استاد ره کشتم صدا ساز مه
بیخی شکست، خاموش شد بیخی خاموش.
لحظه ی ساکت ماند و باز زود زود گفت؛

هنرمند شدن به هنر نیست، نیست

**هنرمند به هنر نیست، هنرمند خودش
حقیقت هنر است، حقیقت هنر اول خود هنر
مند است، ها حالی خود هنرمند نیست، خود**

همه خیره به دروازه می مانند، انگار همه
چشم دوخته بودند که ایا این بار باد با
خودش چی می آورد، با خودش چی خواهد
آورد.

ناگهان حلقه های آهنی دروازه فرسوده به
شدت باز شد و استاد غلام حسین، شاگرد
پنجه طلا و دست اول «مرحوم استاد
میرمحمد اعظم» استاد استادان در نواختن
دلربا، با چشمان سرخ و حشت زده داخل
دکان شد، دلربای که زمانی همیشه با هزار ناز
و نعمت در محافل آورده و نواخته می شد را
خیلی حقیر و بی ارزش شتابان در وسط جمع
انداخت و خودش هم نشست. دیر بود هیچ
کسی سراغی از غلام حسین نداشت، کسان
میگفتند که بعد مرگ استاد اش دیوانه
شده، در و دیوار را به روی خودش بسته، در
هیچ محفلی نمی رفت و هیچ کسی خبری از
او نداشت، همه سراغ او را از یک دیگر می
پرسیدند ولی با دیدن یک باره او بعد آن
همه وقت همه وحشت و هول کرده بودند.

با چشمان حراسان به چشمان غلام حسین
که انگار بار خشم طوفان های عاصی آن
شب را به دوش می کشید، زل زده بودند. با
همان چشمان دیر به سوی دلربا نگریست و
ناگهان شروع کرد به گریه، زار زار می گریست،
انگار دیوانه شده باشد، همه در جمع مات
و مبهوت به او می نگریستند، چشمان جمع
به استاد بزرگ موسیقی و دلربای که همیشه
در هر محفل محشر بر پا میکرد خیره مانده
بود. غلام حسین اشک چشمان سرخ اش
را زود زود پاک کرد و انگشتان لرزان اش را به
روی چوب کهنه دلنواز کشید. چشمان اش
باز رد کشید سوی تار های دلنواز آهسته و
نجوا کنان با لب ها خشک گفت؛ **صدا صدای
ساز انگشت های مه نیست، صدایش صدای**

هنرنیست، خود هنرره کشتم.

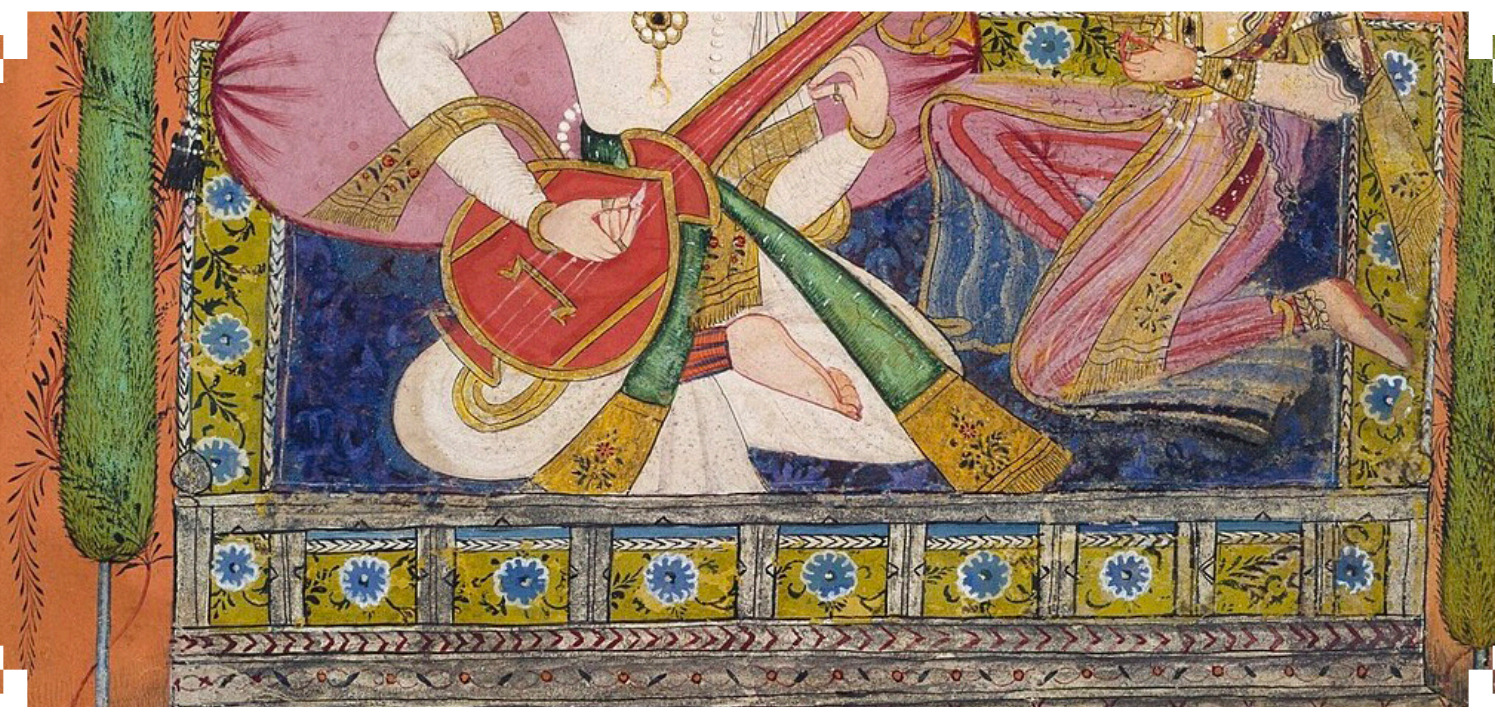
غلام حسین با قامت لرزان و نا توان و چشمان حراسان و سرخ همچون کاسه خون. از جا بلند شد و رو به سوی در رفت، ولی به ناگه رو برگشتاند و با همان چشمان اش رو به سوی همه دانه به دانه دید و دوباره به سوی دلربا چشم دوخت؛

– هر کسی هر کسی جرات داره تار اش ره بکشه، انگشت روی تار اش بگذارد، هر کسی جرات داره تلخ خنده ی کرد. زهر خنده ی کرد و رفت.

غلام حسین رفت و زنگ صدای مغموم اش در فضای دکان جا ماند،
 ((هنرمند به هنرنیست، هنرمند خودش حقیقت هنراست

انگار غبار واهمه حرف هایش روی روشنای چراغ نفتی سایه افکنده باشد، صدای هیای باد برگوش در دیوار میپیچد، ارباب شمس و الدین تسبیح اش که شبیه دانه های انار بود را در دست اش فشرده بود و خودش را جمع کرده بود، انگار به حرف پیش تر خودش فکر میکرد؛
 ((باد هیچ وقت بی دلیل نمی وزه، دلم از صبح ناآرام است ..))

چشمان همه ی جمع حراسان رد کشیده بود به سوی دلربای قدیمی و خوش نقش و نگار ((استاد میر محمد اعظم)) دانه های شطرنجی که بازی شده بود روی سنگ، ساکت و بی صدا جا مانده بودند. و شیشه دوا های یونانی مامو شفیع هم انگار از ترس تکان نمی خوردند. به یک باره ((بابه صوفی کریم کابلی)) از میان جنج با چین سبزرنگ اش از میان جمع برخواست و دلربای استاد را با احتیاط از میان جمع برداشت، انگار حرف های استاد غلام حسین را باور کرده بود، انگشتان اش را از تارهای دلربا دور نگه داشته بود و. دلربا را میان صندوق چوبی و انتیک مامور شفیع گذاشت. با درایت و عاقلانه به سوی دلربا دید، فکر میکردی دارد با دلربا خدا حافظی می کند همان طور به سوی دلربا دیده گفت؛
هنرمند به هنرنیست، هنرمند خودش حقیقت هنراست، حقیقت هنر اول خود هنرمند است. سر صندوقچه چوبی را بست و کنار گذاشت. همه جمع عیاران و شاعران دکان را ترک کردند، و به سوی رفتند ولی تنها مامور شفیع در دکان اش تنها ماند، تنهای تنها ماند با دلربای رمز آلود استاد استادن،
 ((مرحوم استاد میرمحمد اعظم))

صفحات وحشی

خجسته حق نظر

هم با دست چانه‌اش را لمس می‌کند و به من زل زده. آب دهان‌ام را قورت می‌دهم و در حالی‌که گونه‌هایم از شدت اضطراب سرخ گشته‌اند، دنبال آغاز داستان می‌گردم، کف‌های دست‌انم عرق کرده‌اند و به خوبی طعم شور و تیزی آن‌ها را تصور می‌توانم. برای اینکه میز را درگیر نگه دارم باز از زیر کتابچه‌ی بی‌سرو ته‌ی داستانم نگاهی به بالا می‌اندازم و این بار چشمانم به کافکا می‌رسد، دست‌هایش در هم گره خورد است، نگاهش مستقیم به من نیست، گویا در جست‌وجوی چیزی میانی فضای گرم و تاریک اتاق است، شانه‌هایش اندکی جمع شده و با نگاهی خجول و محتاط به همه نظر می‌اندازد. تا این‌که نگاهش به من می‌رسد، ناگهان

صفحه را گم کرده‌ام، درست مثل خودم، دست‌انم می‌لرزد و چشمانم مثل عقربه‌های ساعت شده، دور خودش می‌چرخد و دنبال چیزی است که فراموش شده. خط‌های کج و ج که نوشتیم اجازه‌ی پیدا کردن شروع داستان را برایم نمی‌دهند، یادم می‌آید بارها خط زدم و دوباره نوشتم، **زباله‌دانی داخل اتاقم سنگینی باری واژه‌های مرا در خود جا داده بود و من باز می‌نوشتم و پاره می‌کردم و می‌انداختم.** اما حالا زمانش رسیده آن آغاز که نوشتم را بیابم، همه منتظرند، دست راست همینگوی نشسته، شانه‌هایش عقب و باز بدون هیچ‌نوعی خمیده‌گی، آرنجش را روی میز تکیه داده و نگاه‌اش مستقیم و نافذ است گویا می‌خواهد مرا به چالش بکشد، گه‌گاهی

چشمان اش را می‌دزدد و به گوشه‌ی از میز خیره می‌شود، انگار گوشه‌ی میز از او چیزی بده‌کار است.

زیر لب زمزمه می‌کنم: «لعنتی، لعنتی کجاست؟»

دندان‌هایم لرزشِ واژه‌ی «لعنتی» را در خود جا داده و گزگز می‌لرزد، صدایم را با هرچه توانی که در گلویم موجود است، بیرون می‌کنم و آهسته سر صحبت را باز می‌کنم: «بابت تاخیر از جمع شما بزرگواران پوزش می‌طلبم فقط چند دقیقه‌ای مهلت می‌طلبم، می‌خواهم آغاز گم‌شده‌ی داستانم را پیدا کنم، ممنون از صبرتان.»

با این حرف همه چشم‌ها به من دوخته شده‌اند، این بار با نگاه‌های عمیق آلیس مونرو روبه‌رو می‌شوم، گویا می‌تواند زلزله که درونم را به ریزش درآورده بنگرد.

راست و ساده نشسته و دست‌هایم را روی دامنش گذاشته، صاف و مرتب، گاه به پنجره، گاه به گوشه‌ای از اتاق و گاه به من می‌نگرد.

من زیر آوارِ آغاز داستانم به سر می‌برم که ناگهان صدای قرقز در گوشم را نوازش می‌کند، دروغ چرا لحظه‌ی دلم آرام می‌گیرد، چون نگاه‌ها از من بریده می‌شوند، خدمتکار است، خانم رنی با پتونس از چای و قند وارد می‌شود.

قبل از همه سمتِ مارگارت اتوود می‌رود و برایش یک فنجان چای با یک قند خشتی می‌گذارد کنار، حق می‌دهم؛ چون من هم اگر بودم، خدمتِ خالق خود را اول از همه می‌کردم.

از برانداز کردن صحنه دست بر می‌دارم و دوباره با ورق‌های فرسوده و نرم شده‌ای کتابچه‌ام بازی می‌کنم تا شاید آن خط لعنتی را پیدا کنم، چنان ورق می‌زنم که هر صفحه

بوی لمس‌های پی‌درپی می‌دهد ولی هنوز آغاز نیست، گم شده شاید در وسط شاید هم در پایان.

صدای در میانِ حجم سنگین فضا می‌پیچد: «مهم نیست دختر جان، آغاز را می‌گویم،

بعضی اوقات ضرور نیست داستان آغاز داشته باشد، ببین من حالا مانند تو به فراموشی رسیده‌ام تو خوشبخت هستی آغاز را فراموش کرده‌ی من خودم را»

چنان بر پشتِ زره‌وارش افتاده است که پاهای باریکش بی‌اختیار در هوا می‌جنبند و از میان پوست سختش صدای خفه‌ی برمی‌خیزد که با آه و تاسف همراه است: «**دیگر یادم**

نمی‌آید آخرین بار کی انسان بودم،...» اندکی ضربه‌های تند قلبم آرام می‌گیرد و به ریتم عادی‌ش نزدیک می‌شود.

آلیس سرش را به نشانه‌ی تاکید بالا و پایین می‌برد و می‌گوید: «تو داستان را شروع کن از هر جای که دلت خواست؛ **بعضی آغازها در پایان هستند.**»

به‌سوی کتابچه‌ام که مدتی‌ست میانِ دستانم بی‌قراری می‌کند، می‌نگرم، انگار می‌خواهد مرا بیلعد، ترس و اضطراب مانند دو هیولای پا دار شده‌اند که در تاریکی به دنبال قلبم در حال شورش‌اند.

و من تنها کاری‌که می‌توانم کشیدنِ قلبم از سینه و فشردنش لای انگشتانم است، طوری‌که خونِ این ترس مرا رها کند و بکوچد جای دیگری.

سوزشِ خفیفِ درون گلویم را می‌آزارد، به دستان بی‌قرارم چشم می‌بندم دیگر زمانش رسیده، بازکنم و آن خط لعنتی هرچه هست، تحویل این جمع بدهم.

پس از لحظه‌ی درنگ، خودم را با چوکی هماهنگ می‌کنم و اولین صفحه را باز می‌کنم،

پیچیده باشد و تو اگر بخواهی هم گره‌ها را باز نمی‌توانی.

دوباره سرت را از زمین بلند می‌کنی، در حالی که دو زانو نشسته‌ای، به قالین خیره می‌شوی، قالین که با خطوط هندسی و لوزی‌ها و مربع‌های کوچک به‌طور تکراری در کنار هم چیده شده‌اند، ظریف و با دقت. و حالا گویا دو چشم پیدا کرده است و می‌خواهد تو را از شرم در درون خودش غرق کند.

سرت را تکانی می‌دهی و اشک‌هایت بی‌وقفه روی لبان‌ات می‌نشینند، مزه‌مزه می‌کنی و زیر لب می‌گویی: شور، شور.»

یک قورتی از چای که روی میز برایم گذاشته شده، می‌نوشم و به خط‌هایم که مثل کوه‌های بی‌نظم کنار هم ایستاده‌اند می‌نگرم، از این‌جا به بعد یک خط منحنی شکل رسم کردیم، انگار بی‌حوصله بودم، یا هم توانی برای ادامه دادن نداشتم.

آن‌چه در امتداد خط نوشته شده را با صدای خسته می‌خوانم: «وارد خانه می‌شوی، لحظه‌ی بی‌آن که درنگی کنی، کلید را روی زمین پرت می‌کنی و دستت را به موهایت می‌کشی.

بعد مثل کسی که می‌خواهد پوستش را بکند تا کثافت که درونش را در بر گرفته پاک شود، لباس‌هایت را یکی‌یکی روی زمین می‌اندازی و با هرچه توانی که در وجودت است راهی حمام می‌شوی.

درجه شاور را تا دلت می‌خواهد بلند می‌بری، طوری که عضو عضو بدنت جیغ می‌کشند و می‌گویند: ترا خدا بس کن!

اما تو حتی کوچک‌ترین توجهی به سوختن و سوزش نمی‌کنی، کیسه‌ی را گرفته‌ی دست و چنان به شانیه‌های می‌مالی که لمس دست‌های بیگانه محو شود، لب‌هایت را

به خط شلخته و داغون خود می‌بینم، انگار قورباغه‌ی رویش جست‌وخیز زده باشد، یا هم خرچنگ با چنگال‌های محکمش واژه‌ها را روی کاغذ کوه کرده باشد، اما نه این‌کار خرچنگ بیچاره نه هم کار قورباغه معصوم است.

آن‌چه روی کاغذ خودنمایی می‌کند، کار این دست‌هاست، حالا مجبورم تاوانش را بدهم و فقط بخوانم، از جایی که حتی نمی‌دانم آیا آغاز است یا پایان!

بلاخره لب می‌گشایم گویا زیر زبانم، توده‌ی از کوغ آتش جا گرفته باشد: «نشسته‌ای، اندکی خودت را خم می‌کنی، سرت را به زمین می‌گذاری، دو دستت را منظم در کنار سرت می‌گذاری، می‌خواهی چیزی بخوانی، اما زبانت نای حرکت ندارد، باز مغز و قلب شروت دست به دست یکدیگر می‌دهند و خیال کوتاه‌ی که هرگز رهایت نمی‌کند را بر سرت می‌زنند. پیشانی‌ات عدد ۱۱ را در خود جا می‌دهد، دندان‌ها و رگ‌های اعصاب انگار جا عوض کرده‌اند، درد شدیدی دندان‌هایت را محکم گرفته، دوباره بر می‌خیزی و آهسته نغمه‌ی خفیف و کش‌داری از لای گلویت بیرون می‌آید: الله اکبر.

با هرچه توان و قوت که در وجودت باقی مانده، باری دیگر خودت را به زمین می‌کشی، پاهایت را جمع می‌کنی و آهسته پیشانی‌ات را می‌گذاری روی زمین باز می‌خواهی آن ذکر را به یاد بیاوری، اما گویا حجم سنگین کثافت‌های شانیه‌ها به مغزت اجازه نمی‌دهند.

اخم می‌کنی در دلت ساز همان روزها را می‌زنی، روزهای مملو از لذت و هیجان، همان هیجانی که حالا سرتا نوک پایت را کش گرفته مثل ریسمان که در هر قسمت بدنت

و تاب خورده‌ی تو را بو می‌کشد و بوسه‌ی به
گونه‌های نرم و کشیده‌ات می‌زند و می‌گوید:
خانمم چه حال دارد؟»

هیجان که از تمام شدن این خط‌ها و صفحات
لعنتی در وجودم ریشه کرده خود می‌دانم و
خدایم، باز قورتی از چای می‌نوشم و مرتب به
افرادی که گرد میز نشستند نگاه می‌کنم.
صدای کف زدن از سمت کافکا توجه مرا جلب
می‌کند، ثانیه‌ای بعد دست‌ها یکی‌یکی به
تشویق می‌افتند.

با دهان‌های که لب پایینی را زیر دندان‌های
بالا می‌برند و آن کلمه‌ی «آفرین» را می‌گویند
مواجه می‌شوم.

از میان سیل از کلمات صدای گرم و صمیمی
مثل آفتاب روز به فضای اتاق می‌پیچد،
همینگوی است، در حالی‌که دود پیش
حلقه حلقه بالا می‌رود، کنجکاوانه می‌پرسد:
«دختر خانم، اسم داستان شما چه بود؟»

چشمانم را به کتابچه می‌دوزم و باز مغزم
صداها می‌شنود انگار همه می‌خواهند
بدانند این داستان بی‌سروته من چه نام
داشت. لحظه‌ی خیره به کتابچه می‌مانم
شبه کسی که میان دو نبض گیر کرده است
و باید نفس را در سینه حبس کند، تا از میان
هزار جواب نیمه‌جان یکی را قاطعانه برگزیند.
سرم را بالا می‌کنم گویا جرقه‌ای سرم را به
لرزش آورده باشد: «صفحات وحشی»

با ناخن‌هایت می‌کشی و حتی کوچک‌ترین
توجهی به خون که از آن‌ها فوران می‌شود،
نداری. گویا می‌خواهی رد بوسه‌های
عاشقانه‌ات را کنار بزنی، یا هم فراموش کنی.
وضو می‌گیری و لباس‌های تازه و پاک تن
می‌کنی، شاید فکر می‌کنی این لباس‌ها
ترا پاک‌تر نشان می‌دهند. جانماز را هموار
می‌کنی و بی‌هیچ نیتی، دستانت را روی شانه
بلند می‌گیری و می‌گویی: الله اکبر!

هیچ چیزی به یادت نمی‌آید، گویا با خودت
کلمات را نیز در بیرون خانه جا گذاشته‌ای.»
باز خط منحنی شکل، این بار ضخیم‌تر و
چشم‌گیرتر، اندکی کتابچه را پایین می‌آورد و
به غول‌های ادبی که با صورت‌های کنجکاو به
طرفم می‌نگرند، نظر می‌اندازم.

صدای نحیف و خوش‌آیند از ته‌ی میز
بیرون می‌آید، مارگارت است، با خنده‌ای
رندی می‌گوید: «دختر خانم، خیلی خوب
پیش‌رفتی، ما منتظر هستیم داستان را
مکمل بشنویم، ادامه بده.»

پرده‌های اتاق با آفتاب جنگی تنگ‌تنگ دارد و
من گاه گرفتار فضای تاریک اتاق، گاه گرفتار
این آدم‌ها و از همه بدتر گرفتار سگ درونم
می‌شوم که با هر جمله واق‌واق ترس را فریاد
می‌زند.

با قوت که از جمله‌ی مارگارت گرفتم با زبان
خشکم که بعضاً لول و تاب می‌خورد، ادامه
می‌دهم: «صدای ترق‌وتروق را می‌شنوی،
انگار کسی وارد خانه شده اشک‌هایت را
با دستان یخ‌زده‌ات پاک می‌کنی و از جا بر
می‌خیزی، مرد قد بلند و چهار شانه‌ی را
می‌بینی که از در با حجم سنگین از کیسه‌های
پلاستیکی وارد می‌شود. لبخندی می‌زنی و
دستانت را به گردن مرد گره می‌کنی و او را
در آغوش خود می‌کشی، مرد موهای نم‌دار

صفحه نجات

نرگس موسوی

می‌آوردی. در ایران نان مفت پدر نیست بخوری.»
نمی‌خواهی بروی. برایت دعوای پدر و پسر تازه‌گی ندارد. اینجا، تنها جایی که مدتی است پناه می‌بری از همه کس، از همه چیز اما امشب مگر می‌شود؟ صدای شکستن چیزی و به دنبال آن جیغ بلندی به گوش‌ات می‌رسد. مسیر آمده را برمی‌گردی و خودت را به صدا می‌رسانی. مادرت با موهای ژولیده که بر روی شانه‌هایش پخش شده است، دستش را دور بدن پدرت حلقه کرده و نگاهی داشته بود. نگاهت به سمت کنج اتاق کشیده می‌شود. برادرت را می‌بینی با دست‌های قفل شده روی سرش که خم شده، سرش را میان بازوهایش پنهان کرده است و از زبانش کلمات نامفهوم شنیده

دروازه را می‌بندی، پشت سرت. فکر می‌کنی دیگر صدایی نمی‌شنوی اما همه‌ها هنوز به گوشت می‌رسد. از دروازه فاصله می‌گیری. پشت سرهم نفس می‌کشی. گرمی نفس‌هایت با تاریکی و تنهایی اتاق درهم می‌آمیزد. تو دوست داری هر دو را کنارت حس کنی مثل شب‌هایی که در تخت گاهی به تیک تیک عقربه ساعت گوش می‌دادی یا گاهی با هر صدای تیک فکرها پی‌درپی هجوم می‌آورد و آرامش شب، میان هیاهوی ذهنت خودش را گم می‌کرد. بدون هیچ نوری راحت را به سمت تخت کج می‌کنی. راهی که عادت کرده‌ی پیدایش کنی حتی در دل تاریکی ولی با صدای پدرت از سالون، می‌ایستی.

«رنگت را گم کن. مرا از رفتنت می‌ترسانی؟
عرضه داشتی یک روز در مستری خانه دوام

می‌شود. به طرف برادرت می‌دوی. در پایت سوزشی را حس می‌کنی. توته‌های شکسته گیلای روی زمین پخش شده است و فاصله بین تو و برادرت را پر کرده است. روی فرش می‌نشینی. چشم‌هایت به شیشه فرو رفته در کف پایت ثابت می‌ماند. دست می‌بری به سمت آن. لرزش را در دستت و درد را در پایت حس می‌کنی.

«آخ»

صدایت به فضای خانه می‌پیچد. ناگهان سر و صداها آرام می‌شود. توته شکسته گیلای در پایت، بین دو انگشتت است. خون از زیرش بیرون می‌زند. با دیدن صحنه مشابه، دستت را پس می‌کشی. سرت گیج می‌رود. نفس کشیدن برایت سخت می‌شود. دستت به سمت گلویت می‌رود که نگاهت با نگاه پدر و مادرت برخورد می‌کند. می‌خواهی سرت را پایین بگیری اما می‌بینی پدرت از شانه مادرت گرفته، از راه کنارش می‌زند.

نزدیکت می‌شود. یکبار به باند پیچ دستت بعد به توته‌های شیشه نگاه می‌کند و به سوی برادرت انگشت اشاره‌اش را می‌گیرد:

«یکی تان به من آبرو نماندید. تو هم برو. نیمه جان تلک گردنم شده، پس بیا.»

از کنارت می‌گذرد؛ شاید هم نه. بر روی زخم بازت و جسم بی‌روحت پا می‌گذارد و می‌گذرد. تو می‌مانی وسط توته‌های خرد شده گیلای و حرفی که بار بار در ذهنت تکرار می‌شود. درد دارد. نه، شاید ندارد. خودت هم نمی‌دانی یا می‌دانی؟ گیج می‌شوی. شاید هم آن لحظه‌ی می‌فهمی که چیزی درونت می‌شکند. بی‌صدا و آرام. مگر نمی‌گویند حرف تکراری تاثیرش کمتر است؟ چرا حسش می‌کنی؟ چیزی در گلویت گیر می‌کند. نمی‌دانی چیست. حرف است یا ناله؟ حرف نمی‌زنی چون صدا نداری.

ناله نمی‌کنی چون زخمت درد ندارد. کدام زخم؟

به دستت نگاه می‌کنی. به باند سفیدی که دور دستت پیچیده است. یادت نیست چند روز قبل بود یا هفته. حساب روزها از دستت رفته مثل زندانی که برایش فرق ندارد روز باشد یا شب. مگر برایت مهم است روزهایی که شبیه هم‌اند؟

مادرت طرف برادرت می‌دود. دست خود را بر سر و صورتش می‌کشد:

«چیزیت نشد؟... خدا را شکر.»

«بخدا اگر خودم را گم و گور نکنم. این چه حال است که بخاطر یک لقمه نان من می‌گذارد.»

در حالی که به حرف‌های شان گوش می‌دهی، با دو انگشتت توته شیشه را می‌گیری. با خودت فکر می‌کنی اگر هر قدر منتظر بمانی شیشه خودش بیرون نمی‌شود یا کسی بیرونش نمی‌کند. تو شیشه را از پایت می‌کشی، دستت را روی زخم می‌گذاری و میان صداها مادرو پسر «آخ» می‌گویی.

«این را ببین. اینقدر آخ و اوخ می‌کند که چی شده باشد. چی است؟ چرا از سیاه چاهت بیرون شدی؟ دوباره دنبال جلب توجه‌یی؟ چه باشی، چه نباشی همه چی رو به جلوست. تو حتی عرضه خلاص شدن از این زندگی نکبت‌بار را نداری... خدا هم تو را نمی‌خواهد.»

بعد به دست باند پیچات اشاره می‌کند. به چشمان برادرت خیره می‌شوی. به تو بی‌عرضه گفته بود. از همان کلمه‌یی که پدرت به او آسیب زد. او هم به تو بکار می‌برد. آب دهن‌ت را قورت می‌دهی و می‌گویی:

«بهر روز! من حداقل عرضه داشتم تا مرگ را انتخاب کنم تو چه کردی؟ تو فرار می‌کنی

از زندگی کردن و من فرار می‌کنم از نفس کشیدن. تفاوت خودت و مرا می‌بینی. رفتنت به ایران هم فرار از مسیر سخت زندگی است در حالی که من فعلا حتی زندگی ندارم تا مسیر داشته باشد. پس ناتوانی‌ات را پشت اشتباه من پنهان نکن.»

برادرت لب‌هایش را از هم فاصله می‌دهد اما قبل این که حرف بزند. زنگ موبایلش به صدا می‌آید. سالون را ترک می‌کند و دروازه اتاقش را پشت سرش می‌کوبد.

تو حس می‌کنی دستت مرطوب شده، خون است یا عرق؟ می‌ترسی نگاهش کنی و دستت را دوباره خونی ببینی.

ترس! وقتی تیغ را برداشتی و قسمت برنده‌اش را بر مچ دستت فشار دادی، نترسیدی حالا از خون می‌ترسی؟ شاید هم ترسیده بودی. لرزش را در دستانت حس کردی اما آن روز ذهنت خالی بود. به هیچ چیزی فکر نکردی. تنها مرگ بود که ذهنت را پر کرده بود. تیغ را بر روی رگ دستت فشار دادی. خراشی برداشت. محکم تر فشار دادی. پاره‌گی ایجاد شد. مایع سرخ رنگ از اطراف لبه تیغ سرازیر شد. تا هنوز دست به این سرخی خوش رنگ نشده بود. غلیظ و تیره. قطره خون روی سرتختی سفید افتاد. خون خودت بود. دستت لرزید. قلبت به تپش افتاد. سرت گیج می‌رفت. رنگت زرد شد. چشمانت سیاهی رفت. با خودت گفتی «یعنی تمام شد.» چشم‌هایت را بستی. فکر کردی به پایان رسیدی. نه نرسیدی. لحظه‌ای که خودت را با دست باند پیچ روی تخت دیدی و با چشمان حیرت زده خانواده‌ات رو به رو شدی. مثل امشب که مادرت با چشمان درشتش به صورتت که از عصبانیت سرخ شده، نگاه می‌کند یا از این که بعد مدتی از

اتاقت بیرون شدی و زبانت را چرخاندی. مادرت دست‌هایش را روی سرش گرفته، فشار می‌دهد. در حالی که قدم بر می‌دارد؛ می‌گوید:

«دیوانه شدم. یک روز خوش ندارم. از صبح تا شب در اتاق گور مانند می‌نشینی، یک بار که برامدی شور می‌ندازی. او که سرت مکتب و دانشگاه را بند نکرده. چی کارش داری؟ می‌خواهی کاری که تو نتوانستی را بکنی»

- «چطور موضوع از بهروز به من رسید؟»
- «اعصاب خرابی، بهانه‌گیری، خسته کردی. بخور و بخواب. به تو چی؟ ... پدر بی‌کاری را لعنت.»

دندان‌هایت روی هم قرار می‌گیرد. هیچ صدای غیر از ساییده شدن نمی‌شنوی. به قدم‌های مادرت خیره می‌مانی که هر لحظه در حال دور شدن است. مسیرش را با نگاهت دنبال می‌کنی. زبانت که چند لحظه قبل حرکت داشت مثل چوب خشک در دهنش می‌افتد. ناگهان خیزی دستت را حس می‌کنی. وحشت سراپایت را فرا می‌گیرد. خون همه دستت را خیس کرده. بانداژ سفید، رنگ سرخ گرفته است. دستت را به لباس می‌مالی. لباس رنگی می‌شود مثل رو تختی که به سطل زباله رفت بخاطر خونی که از رگ‌های تو بود. نه، تنها لباس نیست. این بار همه جا خون جاری‌ست. از جایی که شیشه را کشیده بودی فواره خون جریان یافته است. بوی تندش را می‌شنوی. می‌خواهی جیغ بزنی اما صدایت از گلویت خارج نمی‌شود. پاهایت تا بجلک درون خون است. چشمت به بانداژ می‌افتد. از گوشه‌اش می‌گیری و بازش می‌کنی. جای تیغ مرگ هنوز مانده است. بی خیالش می‌شوی. جایی که خون جاری است را با بانداژ فشار می‌دهی

اما خون بند نمی‌آید. از جای بلند می‌شوی. خون به زانوهایت می‌رسد. می‌ترسی. از خون، غرق شدن، دست و پا زدن، تلاش برای زنده ماندن یا شاید خود مرگ. آیا خون مرگ تو را به مرگ می‌رساند؟

مادرت را می‌بینی. با خودت می‌گویی «هنوز اینجاست». صدا می‌زنی: «مادرا! نجاتم بده.» خیره، خیره نگاهت می‌کند. تو بین خون خیس شده‌یی و او از گوشه‌ی خانه به تو نگاه می‌کند. می‌دوی. صدای شلپ شلپ پاهایت میان دریای خون فضای آرام خانه را به صدا درمی‌آورد. چه آرامش و سکوت خفقان‌آوری. تو دوباره صدا می‌زنی: «مادرا! غرق می‌شوم. میان خون، خون برآمده از شیشه شکسته، شیشه‌یی که پدر شکستند بر سر بهروز. آن شیشه بخاطر من نبود فقط می‌خواستم پیش بهروز باشم.»

جوابی نمی‌شنوی اما با خودت تکرار می‌کنی: تیغ، تیغ مرگ تو نشد آیا این خون، خون مرگ توست؟

خون به سینه‌ات می‌رسد. مادرت می‌رفت. از بوی تندش با حالت تهوع جیغ می‌زنی. جیغی که تنها خودت می‌شنوی. مادرت مسیرش را از اتاق خودش کج می‌کند. به پشت دروازه اتاق برادرت می‌رسد. لب‌هایش تکان می‌خورد. به حرکاتش دقت می‌کنی. او حرف می‌زند، نه بلند اما حرف می‌زند. واژه‌ها از زبانش بر روی دریای خون به حرکت می‌افتد و کنارهم رقص‌کنان جای می‌گیرد. از واژه‌ها جمله‌یی را می‌خوانی: «ببینم پسرم خوابیده.»

کلمات دوباره از هم فاصله می‌گیرند. با جدا شدن شان حس می‌کنی نفست بند می‌آید. به غرق شدن آنها به زیر دریای

خون نگاه می‌کنی. چه سنگین و وزن‌دار. از سنگینی‌اش، خون بالاتر می‌رود.

خون به چانه‌ات می‌رسد. راه نجاتی نیست. دست‌هایت به دو طرفت آویزان می‌شود. جایی نیست چنگ بزنی. پاهایت از زمین جدا می‌شود. خودت را شناور می‌بینی بر روی خون و فکر می‌کنی خون مرگ، مرگ را به سراغت آورده. می‌خواهی چشمت را ببندی که صدای افتادن چیزی را می‌شنوی. پلک‌هایت را از هم فاصله می‌دهی. کاغذی درون دریای خون آویزان شد. چینی به پیشانی‌ات می‌خورد. چشمانت تنگ‌تر می‌شود. خودش است، صفحه کتابی که نیمه ره‌ایش کرده بودی. آخرین باری که آن صفحه را خواندی یادت نیست اما حالا دوباره برگشته است. اگر به آن چنگ بزنی، بیرون خواهی شد؟ از این جای تیره و تاریک. تو تا آن صفحه را خوانده بودی، در تک‌تک سطرهایش زیسته بودی. با هر واژه‌اش نفس کشیده بودی. واژه‌ها چه قدرتی داشتند آیا همین‌طور که غرق می‌کردند، نجات هم می‌دهند؟ دستت را دراز می‌کنی. از پایین صفحه می‌گیری. واژه‌ها زیر انگشتانت برجسته می‌شود. «از دست الهه عصبانی باش، اما هیچ‌وقت ایمانت به او را از دست نده.»

چنگ می‌زنی. چشمت را می‌بندی و از زیر خون مرگ خودت را بالا می‌کشی. صداهای مبهمی به گوشت می‌رسد. چشمت را باز می‌کنی. برادرت با لباس مرتب وسط سالون ایستاده است. در حالی که در آئینه به موهایش دست می‌کشد با مادرت که جارو در دستش است، حرف می‌زند. مادر التماس می‌کند تا زودتر از خانه دوست خود بیاید.

به لباست، دست‌هایت و به اطراف نگاه می‌کنی. هیچ دریای خونی نیست. پس تنها

کسی که این همه مدت خودش را میان خون می‌دید تو بودی. همه چیز در جای خودش است. شیشه‌های خرد شده روی زمین، بانداژ سفید دور دستت و دستی که رو به بالا است. توته کوچک شیشه که کمی خون پایت رویش است را برمی‌داری و بی‌صدا نگاهش می‌کنی. جملات پشت سرهم از ذهنت عبور می‌کند. اگر تیغ مرگ، مرگ را به سراغت آورده بود. آیا می‌توانستی بفهمی که از خون مرگ هم می‌توان به زندگی برگشت؟ برادرت به سمت دروازه رفت. بلند صدایش می‌کنی: «خدا مرا زنده ماند چون برایم فرصت زندگی بدهد نه این‌که مرا نخواهد.»

می‌خندد، سرش را تکان می‌دهد و می‌رود. مادرت به طرف شیشه‌های خرد شده می‌آید، با دیدنت جارو را می‌اندازد و می‌دود:

«خاک به سرم! شیشه را از دستت بینداز.»

پوزخند می‌زنی. توته شیشه را می‌اندازی. به سمت جارو و خاک‌اندازی که مادرت رها کرده بود، می‌روی. آنها را برمی‌داری. شیشه‌ها را جارو می‌کنی و درون سطل آشغال می‌ریزی. به اتاقت نزدیک می‌شوی. دروازه را باز می‌کنی. با لمس دستانت سویچ برق پیدا می‌شود. نور فضای تاریک اتاق را روشن می‌سازد. با به یاد آوردن صفحه‌ی نجات، نگاهت به سمت گوشه اتاق کشانده می‌شود. خودت را از میان بطری‌های خالی آب، کاغذهای چمک شده و بالش‌های پراکنده وسط اتاق به قفسه کتاب‌ها می‌رسانی.

عطسه بلندی می‌زنی. بوی خاک روی جلد کتاب. کتاب را برمی‌داری. روی اسم و نویسنده کتاب را لمس می‌کنی. «دختری که به اعماق دریا افتاد. نوشته‌ی اکسی اوه» ورق می‌زنی. بوک مارک هنوز در جایش است. همان صفحه. صفحه‌ی که آن روز ترک کردی. روزش را یادت نیست اما امروز را یادت است. شروع می‌کنی از جایی که تمام شده بود.

په غزني کې د غنمو يوه دانه پاو کم يو چارک شوې ده

نورالرحمن رحمانی

خوړلو وروسته يې ميرمنې ته غږ وکړ چې يو خواړه هندوانه راوړه هغې راوړه صابر په کتافش سره وټکوله او ورته ويې ويل چې ده هندوانه سمه نه ده خواړه ورشه بله راوړ هغې بله هندوانه راوړه هغه يې هم همدا شان په نوک شره وټکوله بيا يې ورته وويل چې دا هم خواړه نه ده بله هندوانه راوړه هغې همداسې وکړل چې دريمه هندوانه يې راوړه هغه يې وټکوله ورته ويې ويل چې بس همدا خواړه هندوانه ده او په چاکو سره يې ټوټه ټوټه کړه او ماته يې وويل چې هندوانه به هم خورو او ده راته وويه چې د کوم ځای يې او څه لپاره راغلی يې ځان مې ور وپيژندل او دې لپاره راغلی يم چې خبر شوی يم چې په غزني کې د غنمو يوه دانه پاو کم يو چارک شوې ده معلوما وم چې ده خبره

په خلکو کې مشهوره شوه چې په غزني کې د غنمو يوه دانه پاو کم يو چارک شوې ده په دې باندې احمد هم خبر شو د دې معلوماتو کولو لپاره د کردیز څخه روان شو د غزني په لور چې ده خبره دروغ ده که رښتيا! احمد غزني بشارته ورسیده له دوکان دار څخه يې پوښتنه وکړه چې اوریدلي مې دي چې په غزني کې د غنمو يوه دانه پاو کم يو چارک شوې ده که معلومات راکړي هغه وويل چې ما هم اوریدلي مگر له دې خبرې زما يو ملگری دی صابر يې نوم دی د بشار سره نيردې کلي کې اوسېږي هغه ته ورشه کيدای شي هغه ته يې پوره معلومات وي، روان شوم په ډيرو پوښتنو مې د صابر کور پيدا کړ ما بنام هم دی له دصابر يو پوخ عمره ځوان دی تکه توره ږيره له ده سره مې شپه شوه د ډوډۍ

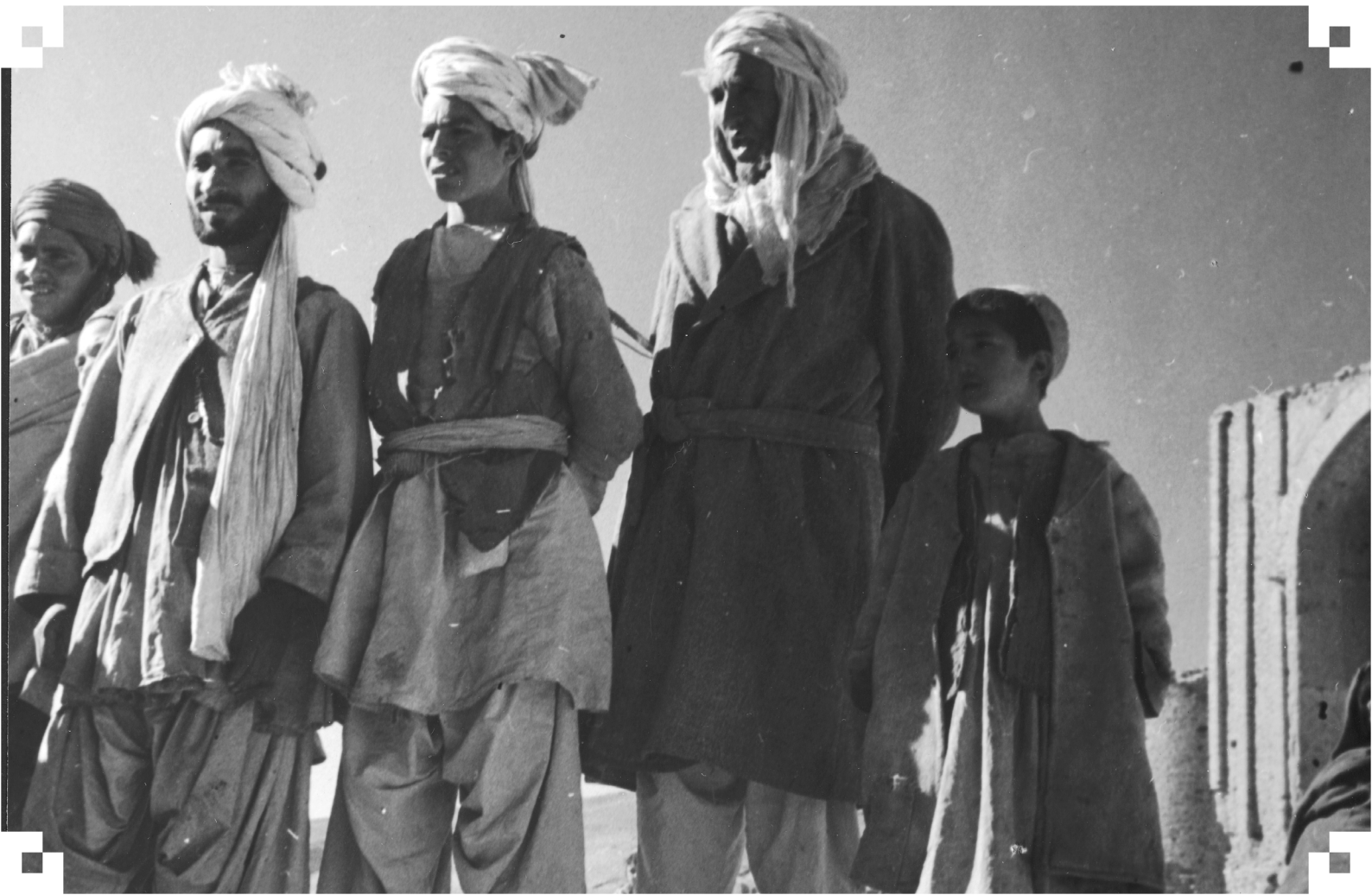
ریښتیا ده که دروغ هغه وویل چې ده خبره ماهم اوریدلې ده خو دې په اړه به زما ورو چې له ما کشر دی کیدای شي هغه ښه خبر وي ځکه چې هغوی کلي ته نیردې د پېښه شوې ده مکمله پته یې راکړه سبا په پښو (پیاډه) روان شوم چې اله بیله ماډیگر لمونځ مې د دوی کلي ته ورسوو پوښتنه مې وکړه او دهغه کور مې پیدا کړ ومې لیدو چې پوخ عمر واله سړی دې د ږیرې وینستان یې نیم سپین او نیم تور دي هغه سره مې شپه شوه له ډوډۍ خوړلو وروسته یې میرمنې ته وویل چې خیتاکی راوره هغې خیتاکی راوره هغه هم په کتافش ورکړو میرمنې ته یې وویل چې بل راوره هغې بل راوره هغه یې هم په کتافش سره ووهل میرمنې ته یې وویل چې بل راوره هغه سره وبزیده (له ځان سره یې څه وویل) زه پرې پوهه نشوم خو بل یې راوره هغه یې ټوټه ټوټه کړ او سره ومو خوړ او له ما څخه یې پوښتنه وکړه چې څنگه راغلی یې ما هم ورته وویل چې خبر شوی یم چې په غزني کې د غنمو یوه دانه پاو کم یو چارک شوې ده د دې معلومولو لپاره راغلی یم هغه وویل چې ده خبر ریښتیا ده خو له دې مې زما کشر ورور ښه خبر دی ځکه چې د هغوی په کلي کې ده پېښه شوې ده سبا ته دهغه په لورې روان شوم له خواره مزل وروسته مې هغه کلی پیدا کړ او د ماسپښین لمانځه وروسته د هغوی جومات ته ورسیدم پوښتنه مې وکړه ده هغه کور ته دده کلیوالو وښوده کور ته ورغلم گورم چې سپین ږیری سړی دی زه یو څه حیران شوم چې دا څه کیسه ده چې د تورې ږیرې واله ځان مشر گني خو خیر ورسره شپه مې شوه له ډوډۍ خوړلو وروسته یې میوه راوره خو یو څه نه پاکه وه خاوند یې ورته وویل چې ده خو به دې منځلې وه هغې

وویل چې خوری یې خاوند یې په خپله هغه میوه پاکه کړه او له ما یې وپوښتل چې له کومه راغلی یې او ده څه لپاره ځان مې ور وپیژند او او ورته و مې ویل چې خبر شوی یم چې په غزني کې د غنمو یوه دانه پاو کم یو چارک شوې ده راغلم چې معلومه کړم چې ده خبره ریښتیا ده که دروغ، هغه وویل چې ده خبره ریښتیا د او زمونږ کور سره نیردې دوه وروڼه اوسیري هغوی سره بیل شول ټول لوبښي یې سره ووېشل په دې وخت کې د غنم ریبیل شوی وو مگر غنم په پټیو کې وو هغه ورنو چې یو خروار غنم شوي وو هغه هم سره ویش کړل نو دواړه لگیه شول چې غنم یو سي کورته **کله مشر ورور یې له ځان سره فکر وکړل چې زه خو به په چل ول روزي ځان ته پیدا کړم د کشر ورور به مې څه کوي ځکه چې هغه یوازې دهقاني کوي کوم بل کار هم نشي کولی راځه یو څه خپل غنم د هغه په غنمو ور واچوه همداسې یې وکړل کله چې کشر ورور راځي چې خپل غنم یوسي هغه سره هم دا فکر پیدا شو چې زه خو ښه یم دهقاني کولی شم خو مشر ورور مې دهقاني هم نشي کولی ده به څه کوي راځه یو څه خپل غنم دهغه په غنمو ور واچه وه همداسې کوي خو په دې باندې یو بل سره خبر نه دي چې هره پیره کې په یو بل غنمو خپل غنم اچوي له سهاره تر ماښامه د غنمو په وړلو لگیه دي مگر نه خلاصیري چې ماښام شو میرمنو یې ورته وویل چې تراټې (د غنمو اینبدو ځای) ډکې شوې کندوان هم ډک شول نور ځای نشته چې غنم چیرته کیږدو، **دوی چې گوري چې غنم هیڅ کم شوي نه دي هغومره دي چې دوی سره ویشلي ول یو بل ته حیران حیران گوري چې ده څه دي د کلي د جومات ملا امام ته ورا غلل خپله****

ټوله کيسه ورته وکړه هغه ورته وويل چې تاسو د نور غنم ما وړی سبا سهار به ده خبره معلومه کړو سبا د جومات ملا امام ټول کلي کې اعلان وکړ چې تاسو په کلي کې يو نادره پنبه شوې چې يو خروار غنم دوو ورونو سره ويشلي د غنمو طراټې کندوان هم ډک شوي مگر غنم تر اوسه نه دي خلاص بايد په دې خبره حکومت خبر کړو د کلي ملا امام مشران په گډه وراغلل ټوله کيسه يې ورته بيان کړه **حکومت د ځانگړې ټيم سره راغی او ټول غنم يې سره محاسبه کړل له دې يې معلومه کړه چې يو دانه غنمو دانه پاو کم يو چارک شوې ده.**

ورته ومې ويل چې يوه بله پوښتنه هم لرم هغه دا چې کله زه راغلم غزني ته دوکاندار ستا ورور راته وښوده چې هغه ته ورشه د هغه ريره تکه توره او ښه ځوان سپړی وو خو هغه راته وويل چې زما کشر ورور ته ورشه، کله دې چې دهغه ورورته راغلم هغه ريره گډا وډه وه نيمه سپنه او نيمه توره هغه بيا ستا پته راکړه هغه راته وويل چې هغه يعنې ته زما کشر ورور دی د دې علت څه دي؟

ده راته وځنډل او راته ويې ويل چې هغوی زما مشران وروڼه دي، هغه لومړي ورور مې چې ته کيسه وکړه چې درې هندوانې راوړې اصلاً دهغه په کور کې همدا يوه هندوانه وه مگر ميرمن يې دهغه خبره په ډاگ نه اچوي، را به شو دويم ورور ته تا وويل چې درې خيتاکې راوړل او ميرمن يې سره له ځان سره خبرې وکړې هغوی کره درې خيتاکي ول چې کله يې دريم راوړو بل خو نه وو ميرمن يې همده ورته ويلي چې بل کوم دی او دلته دې خپله ټول حال وليدو، لنډا دا چې مشر ورور مې له ميرمنې سره ژوند ښه دي هغه هم ځوان پاتې شوی دی، دويم ورور مې له ميرمنې سره ژوند گډوډ دي ريره يې هم گډاوډه وه او زما له ميرمنې سره ژوند خراب دی ځکه سپين ريری يم الله ج د ميرمنې سره چا ژوند نه خرابه وي.

فرشته‌ای در کلیسا

نرگس موسوی

آرام گفت! هیچی نیست مادر.. نترس. نفسم کم کم جا آمده بود پدرم هنوز با صورت سرخ و چشمانی گرد نگاهم میکرد. وقتی چشمم به او افتاد با لبخندی نرم و ساختگی میخواست آرامم کند. به او گفتم! صدای یک زن بود و من خیلی ترسیدم. ناگهان غضب در چهره اش شعله ور شد. و با تن بلند صدایش گفت! باز این همان زن بد کاره است که هر شب بچه های مردم را میترساند. صبح میروم به سراغش و با ملک قریه سنگ سارش خواهیم کرد. پدرم تا اینکه این جمله را گفت چیزی شبیه سنگی یخ زده ای در دل کودکانه ام افتاد نمیدانستم از پدرم حراس داشته باشم یا از فریاد های زن. صبح هنگام پوشیدن لباس مکتب آهسته پرسیدم. مادر! آن زن دیشب کی بود؟ مادرم فوراً دستش

شب آرام آرام از لابه لای خانه های گلی پایین می آمد. و بر نیمه روشن کوچه لحاف تاریکی میکشید و هوا بوی خاک خیس میداد و سکوتی سرد روی همه چیز نشسته بود. درست همان وقت صدای فریاد هولناکی زنی سکوت کوچه را درید، فریاد که مثل تیغ یخ زده ای مابین استخوان هایم فرورفت. قلبم چنان میتپید که گویی میخواست از سینه ام بیرون بجهد گلونم خشکیده بود و دست و پایم بی حس. زیر شرشر عرق فرو رفتم که ناگهان فریاد کمک از گلونم پا به فرار گذاشت، فریاد ناتوان و شکسته. چیزی نگذشت که مادر و پدرم با چهره های وحشت زده به اتاق ریختند، پدرم مثل مجسمه ای در آستانه در ایستاده بود، و مادرم کنارم نشست، گونه هایم را با دست های نرمش نوازش کرد و

روی لبانم گذاشت و با صدای لرزان گفت! هیسس، راجع به دیشب با هیچ کسی حرفی نمیزنی با هیچ کسی. سرم را به نشانه تایید تکان دادم اما فریاد های زن هنوز در گوشم میپیچد

وقتی پا به کوچه گذاشتم، زنی را دیدم که در انتهای کوچه میان خاک و خاکستر نشسته بود، مثل سایه ای که از دل تاریکی جا مانده باشد. پیرزن لاغر اندام با ناخن های بلند، گیسوان ژولیده، و چادری که زمانی سفید بود اما اکنون رنگ خاک گرفته بود.

آرام نزدیکش شدم.. سلام خاله!

سرش را بالا آورد. گوشه شالش را محکم گرفت و خودش را جمع کرد. ترسم کنار رفت و دلسوزی جای آن را گرفت، کنارش نشستم و پرسیدم اسم تان چیست؟ دیشب شما بودید که فریاد میزدید؟ دستش را که زمخت و خاک پر بود روی سرم کشید و گفت. پسر! برو اگر مادرت تورا با من ببیند به من ناسزا خواهد گفت. سرم را به نشانه نه تکان دادم و گفتم نمیروم و میخواهم بفهمم کی هستی و اینجا چی کار میکنی. نفس عمیقی کشید! من پری هستم! دیشب از سرما میلرزیدم نمی دانم چه گفتم و چه کرده ام. با لحن تندی پرسیدم چرا خانه ات نرفتی؟! تا این را گفتم تلخندی نرمی روی لبانش نقش بست. خانه؟ شوهرم را کشتند. دخترم را ملک قریه با زور به پسرش نکاح کرده است و خانه ام را به جای قرض های شوهرم گرفتند من خانه ای ندارم خانه من اینجاست کف زمین این این کوچه و گرد و خاک هایش خانه من اند. تا این ها را گفت اشک از چشم های خسته اش پا به فرار گذاشت و درانتهای گونه هایش به زمین چکید و ادامه داد. این آدم های که روزها حتی به خودشان اجازه

نمیدهند از کنارم رد بشوند همین ها شب به سراغم میآیند اگر به خواسته شان نه بگویم آنقدر میزنندم که از حال بروم و آنگاه کار شان را میکنند. **همین مرد های که صبح با لنگی سفید و لباس اتو کشیده وارد مسجد میشوند تا سر به سجده بگذارند شب ها با شیطان درون شان به سراغم میآیند تا آتس هوس شان را خاموش کنند.** آنگاه نفهمیدم معنی حرف هایش چیست. اما سنگینی صدا و لرزش چشمانش چیزی را در دلم بلرزده میآورد. و با لبخند کودکانه ای پرسیدم. یعنی همگی شب تورا کتک میزنند؟ دوباره لبخند بی جان و بی روحی بر لبانش نقش بست، و گفت! حالا برو پسرک وگر نه دشنام های مادرت سخت تر از کتک کاری خواهد بود.

رفتم اما پشت سرم، درمیان خاکستر زن نه شبیه انسان بود و نه هم شبیه سایه. چیزی در او بود که هیچ کس قادر به دیدنش نبود. سال های بعد فهمیدم که پری زن هرزه ای نبود، زنی نبود که سنگ سزاوارش باشد. او شبیه ای فرشته ای بود که مرد ها پرهایش را یکی یکی کردند، بال هایش را شکستند و آنگاه برای پنهان کردن زخم هایشان نام شیطان براو نهادن.

و اما من هر بار از کنار آن کوچه رد میشوم خاکسترهای روی زمین را نگاه میکنم و حس میکنم هنوز صدای در آن خاک ها میگوید. امیدوارم هیچ وقت گرسنه نخوابی پسر.

۱۴۰۰

نجیب الله مرموز

نه لیده، په داسې حال کې ودرېد، چې لا هم هغوی تر سختو کتو لاندې نیولی وو، نور یې پام ورته ونه کړ او داسې راووت لکه باد چې له ځانه سره اخیستی وي.

چیشی وايې؟

دی خپل اطاق ته راوگرځېد، په ټوله لاره کې یې یوازې په دې فکر کاوه: ولې د امر بالمعروف کسانو راته کتل؟ په هغو ځوانانو کې یې ځینې پېژندل، یو له ده سره په یوه ټولګي کې و، د ده په اړه ویل کېدل وه، چې د لیلیې د امر بالمعروف په کمېټه کې کار کوي. خو دوی یې ولې څاري؟ شاید د هغو خبرو له امله وي چې تېره ورځ یې له همدې ځوان سره کړې وې؛ پداسې حال کې چې د کوټې د دروازې لاستی یې تاواوه، له ځانه

د سیوري څار

هلک احساس کړه، چې یو دنگ او قوي ځوان له څه وخت راهیسې ده ته گوري. دې کار ډوډۍ خوړل ورته سخت کړل، د سترگو تر کونجونو یې وروکتل، وې لیدل، چې څنگه هغه ځوان، دی خپلو نورو ملګرو ته چې په یوه مېز سره ناست وو، وروښود. اوس نو د یوه پر ځای څو مخه ورواوبستل.

د لیلیې په دې لویه طعام خانه کې د محصلینو غرونو، د لوبښو ټنگا، له داسې گرمۍ سره، چې ورو- ورو زیاتېده، دی زنگاوه، کله کله به یې داسې احساس کړه، لکه د خوړ په تودو اوبو کې چې ښکته پورته تاوېږي.

رېرورو ځوانانو اوس هم کله- کله ورته راکتل، او داسې ښکارېده لکه د ده په اړه چې غږېږي. د پاتې کېدو شیمه یې په ځان کې

ته د طرحې په جوړولو لگیا یو... ډبل غږ یې له خولې څخه له راوتلو سره سم الوت او د ټیپي مرغه په څېر له یوه او بل دېوال سره لگېده. د هلک سر له خوبه ډکېده، ځان یې په سختۍ قابو کړی و، د غونډې د پای درک نه لگېده، یو سړی کېناسته او بل پورته کېده، هوا ورو ورو تودېده، د هلک پر ټنډه د خولو څاڅکي راپیدا شول، د لوږې احساس ورلوېدلی و، سر یې ورو ورو درندېده.

د ډډ غږ لرونکي سړي خبرې کولې: ... الحمدلله، نن مور په داسې هیواد کې اوسو چې مکمل اسلامي نظام لري، دا زموږ ایماني وظیفه ده، چې د دې نظام د ټیگنېت لپاره کار وکړو، **او څوک چې یاغي فکرونه لري، په کلکه یې وځپو...** هلک ته استفراق ورغی او وجود یې په تېزۍ سره کمزوری ونيو، خپل بکس یې راواخیست او په تېزۍ د دروازې په لوري روان شو. څو کسانو نېغ نېغ ورته کتل.

محکومې زده کړې

سهر یې هلک د پوهنځي د مدیر دفتر ته وروغوښت، مدیر هلک ته یو کاغذ ورکړ او ورته ویې ویل: له پوهنتونه د اخراج سند؛ له دې وروسته په پوهنتون کې د زده کړو قانوني حق نه لري.

هلک په څوکۍ ورونږېد، څه شېبه یې سر په لاسونو تکیه کړی و، وروسته یې په خپ غږ وویل: د نجونو د سبق په اړه مې ورته وویل، چې گناه نه لري، دا مې ریښتیا نه ویل؟

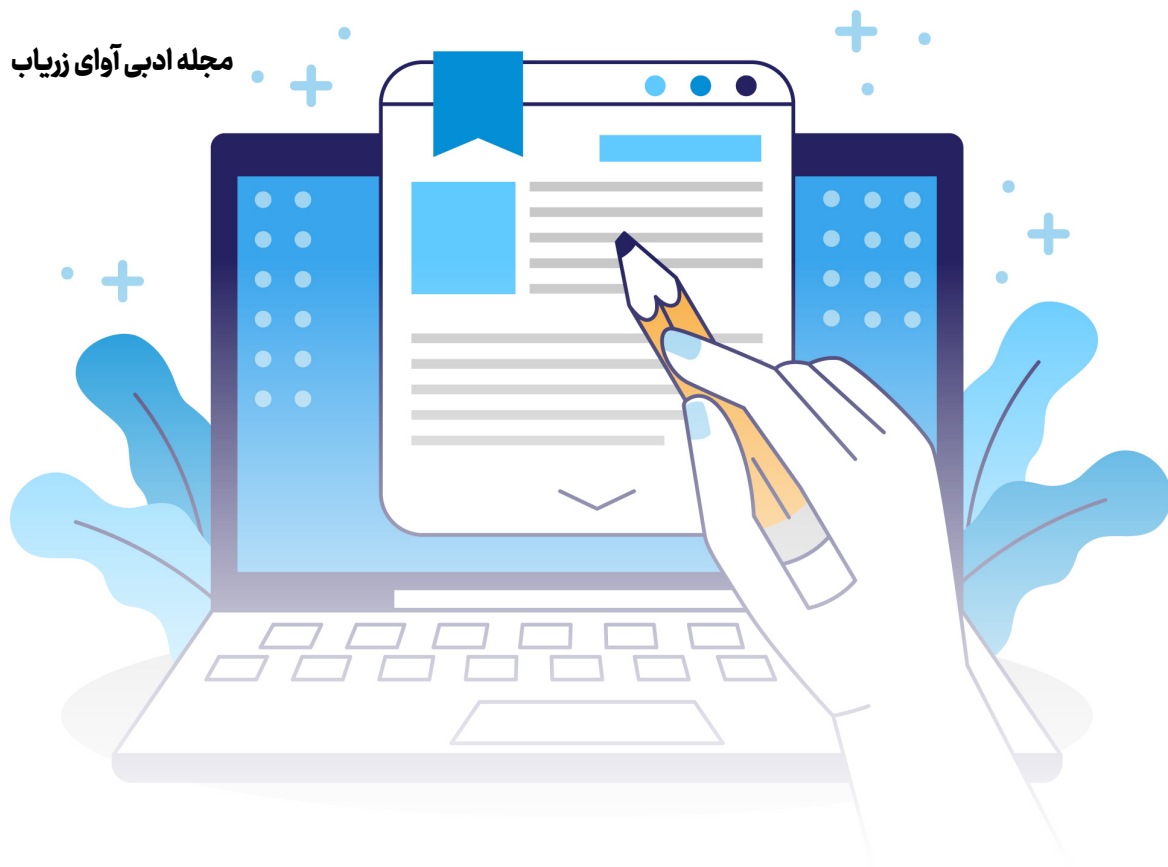
مدیر له کړکۍ د باندې وکتل، د پسرلي لومړۍ ورځې وې، د زردالو ونو تازه گلان سپرلي وو، هغه سوږ اسوېلی وکینې او داسې لکه له ځان سره چې غږېږي، وې ویل: له حکومت پرته نور هېڅوک ریښتیا نه وايي.

سره وویل: ریښتیا مې ویلي وو. که سبا یې مور مریضه شي، چا ته یې ورولي؟ ده خپله الماری پرانیسته، د گډو وډو شیانو له منځه یې یو کتاب راواخیست، الماری یې پورې کړه، د باندې راووت، د پسرلي توده هوا یې په مخ ولگېده، د کېناستو په ځای پسې وگرځېد، څو پلونه یې نه وو اخیستي، چې د طعام خانې کسان ورسره مخ شول، د پوهنځي ملگري سلام ورته وکړ او نورو ملگرو ته یې دی وروپېژاند: حمید نومېږي، پښتو ادبیات وایي. له دې خبرو وروسته ده له ټولو سره ستړي مشې وکړه، ملگري یې په لاس کې کتاب ته وکتل او ویې ویل: چیشی وایې؟ هلک خوله خبرو ته جوړوله، **ملگري کتاب ترې واخیست د کتاب د نوم په لیدو یې تندې گونځې شو، پداسې حال کې، چې هغه یې په څنگ کې ولاړ دنگ ځوان ته ورکاوه، تر شونډو لاندې یې ورته ویل: انگرېزي کتابونه.**

وروسته هر یوه کتاب تر نظره تېر کړ، گواکې کوم نایابه شی یې پیدا کړی و. هلک یې په منځ کې ولاړ وو، داسې یې احساسوله، لکه ورو ورو چې یې د بدن دننه شیان ورستېږي. یو کم عمره قاري ډوله هلک ورته وویل: که دې د دې پر ځای سیرت ویلی وای، څومره ثواب به دې شوی و؟ هلک غوښتل ووايي، چې سیرت هم لولي. خو سړیو کتاب ورته ونيو، خدای پاماني یې ورسره وکړه او ترې روان شول.

د څېرې جرم

تالار کې غونډه وه، د حکومت یوه ستر غږي له څو شېبو راهیسې وینا کوله، هغه ویل: ... دوی د نجونو زده کړې یادوي، په مور باندې له دې امله نیوکې کوي، چې مور یې زده کړو ته نه پرېږدو، په داسې حال کې، چې مور دوی

مروارید و دلگه کهن

«شاید باران غیرقابل پیش بینی باشد، اما پشت هر ابری آفتابی منتظر تابیدن است. عمیق تر ببین!»

سمانه جعفری

غیرقابل پیش بینی بهار چشمم را به روی زیبایی هایش می بست. گاهی حس می کردم در حق این فصل زیبا بی انصافی می کنم که اینقدر از آن متنفرم.

مچ دست چپم را بالا آوردم تا ساعت را ببینم که با صفحه بخار گرفته و عقربه از کار افتاده اش روبرو شدم. حتماً داخلش آب رفته بود! ناچار موبایلم را از جیبم در آوردم و تا کمر خم شدم تا صفحه موبایل تر نشود. نگاهی به ساعت انداختم. لعنتی! دیر شده بود.

به قدم هایم سرعت دادم؛ اما هنوز چند قدم بیشتر بر نداشته بودم که حس کردم وقتی قدم بلند می کنم سرمای عجیبی به کف پایم برخورد می کند. متعجب نگاهی به پاهایم انداختم و با دیدن کف کفش که تا نیمه از کفش جدا شده بود و داخل کفش که پر از

باران شدت گرفته بود و قطره های باران با سرعت به زمین برخورد می کرد. همانطور که سعی داشتم آرام قدم بردارم تا گلی نشوم به این فکر می کردم که **چقدر دنیا عجیب است. همین باران می تواند نم نم ببارد و زمین را پر از بوی خوش خاک باران خورده کند یا اینگونه سیل آسا فرود بیاید و همان خاک خوش بو را با سقوط پر شدتش از برگند.** وقتی خاک از اثر برخورد قطره های باران بلند می شود و پاچه شلوار را تا زانو رنگی می کند، دیگر نه تنها آرامش بخش نیست که سوهان روح است.

همین چند دقیقه پیش که از خانه بیرون شدم، باران نم نم می بارید؛ با آرامش و زیبایی، اما حالا گویی کسی از بالا با سطل روی سرم آب می پاشید! همین هوای

گل بود شوکه به آن خیره شدم! خدای من!
حتما شوخی بود!

خم شدم و کف کفش را کامل جدا کردم و دور انداختم. فقط امیدوار بودم حداقل کسی در راه خورده شیشه نپاشیده باشد! برای امروز فقط همین مانده بود تا حس کنم درون رقابتی به هیجان فوتبال با هستم که چون توپ را زیر پایم دارم، دوازده نفر ناشناس از عالم غیب مقابل من مانع می‌سازند.

ساعت تازه ۵ صبح بود اما من به سان حلزون بیچاره‌یی که می‌خواهد خودش را از داخل یک دریا بیرون بکشد خسته بودم. وقتی به کورس رسیدم نگاهی به ساعت موبایل انداختم. تقریباً هفت دقیقه دیر کرده بودم و امیدوار بودم استاد مثل همیشه، ده دقیقه دیرتر رسیده باشد. صلواتی زیر لب گفتم و دروازه را باز کردم. با صدای در، سرها به طرف دروازه چرخید و من مقابل چهره متعجب داخل صنف شدم اما با دیدن استاد که روی تختۀ نسبتاً پرچیزی می‌نوشت، جا خوردم. زود آمده بود، حضری گرفته بود و حتی درس را هم شروع کرده بود! اصلاً باورم نمی‌شد.

صدای در توجه استاد را جلب کرد که چرخید و با اخم و کمی تعجب نگاهم کرد. با اضطراب به چهره اخم آلود استاد نگاه کردم و اجازه ورود خواستم. استاد نیشخندی زد و دوباره به سمت تخته چرخید. کمی بعد صدای تمسخر آمیزش را شنیدم: «بیا مروارید! ما می‌خواهیم برویم و تو تازه می‌آیی. خسته نباشی!» حرفش مثل معما می‌ماند و لحنش بسیار عصبانی نشان می‌داد. یا او از جای دیگری عصبانی بود یا ذهن من از خستگی زیاد موضوع را بزرگ‌نمایی می‌کرد. سر جایم نشستم و به این فکر کردم که امروز

چی روز عجیبی بود.

نفسی کشیدم تا حال بدم را تخلیه کنم. کتابچه‌ام را باز کردم تا نوت بگیرم اما با شنیدن صدای خدا حافظی استاد با شتاب سرم را بلند کردم. واقعاً وسایلیش را جمع کرده بود و می‌خواست برود! اما چرا؟ همانطور شوکه به جای خالی‌اش خیره مانده بودم که از کنارم رد شد و با صدایی که در آن خنده موج می‌زد گفت: «نوت را بنویس و بعد برو. دیر آمدی و زود هم می‌خواهی بروی!» صدای خنده چند نفر دیگر هم بلند شد. گرمای صورتم را احساس کردم و مطمئن بودم صورتم رنگ گرفته بود؛ از سر خشم یا خجالت، نمی‌دانم. همه از جای شان بلند شده بودند و می‌خواستند بروند. لحظات گنگی بود مثل اینکه نزدیک ظهر خوابیده باشی و وقتی از خواب بیدار می‌شوی آفتاب با شدت به رویت بتابد. نمی‌دانی صبح روز بعد است یا بعد از ظهر همان روز.

خانم تاجر با خنده نزدیکم شد. از وقتی گفته بود می‌خواهد در آینده تاجر شود او را خانم تاجر صدا می‌کردم. رویایش بزرگ بود؛ دوست داشتم آن را برایش ملموس‌تر کنم. با خنده کنارم نشست و گفت: «فکر کنم دیروز اجازه گرفتی و رفتی! استاد برایت نگفته بود که تایم درسی تغییر کرده؟ از این به بعد صنف تقریباً یک ساعت زودتر شروع می‌شود. یعنی جناب عالی دقیقاً ۵۳ دقیقه دیر آمدی!»

خودم را نمی‌دیدم اما حدس می‌زدم چهره‌ام طرح علامت سوال گرفته باشد. خانم تاجر دستش را روی شانهم گذاشت و بلند خندید. با صدایی که از خنده می‌لرزید و چشمان شوخش گفت: «حتماً حالا هم می‌خواهی بگویی شانس وجود ندارد و این اتفاق یعنی خدا خواسته تو را از ۶۰ دقیقه

می‌آید و از شادی در پوستم نمی‌گنجم؛ اما آن لحظه، با باز کردن ایمیل، حس کردم دنیا دور سرم می‌چرخد.

هیچگاه به رد شدن فکر نکرده بودم و چیزی که در ایمیل می‌دیدم مثل یک کابوس بود. چشمانم را با دستانم آنقدر مالیدم که به درد آمدند. اما وقتی چشم گشودم آن جمله همچنان روی صفحه موبایل به من نیشخند می‌زد. چشمانم نم زد و ثانیه‌یی بعد، اولین قطره اشک روی صفحه موبایل چکید. ثانیه به ثانیه، غم در دلم عمیق‌تر لانه می‌کرد و ۵ دقیقه بعد، من با موبایلی که در آغوشم می‌فشردم از عمق دل گریه سر دادم. این لحظه، دقیقاً مثل روزی بود که خبر بسته شدن مکاتب به روی دختران را دیدم. همانقدر تلخ، همانقدر ناگهانی... در میان گریه‌هایم به بدشانسی فکر کردم. شاید بدشانس بودم؛ شاید چون مروارید بودم و نماد گریه و غم. با همان افکار پریشان، آنقدر گریه کردم که خوابم برد.

وقتی بیدار شدم همه جا تاریک بود. سردرد وحشتناکی آزارم می‌داد و می‌خواست شکست تلخم را یادآوری کند. چقدر خوب بود که انسان می‌توانست بخوابد. نمی‌دانم اگر بیدار می‌بودم چطور این همه زمان را سپری می‌کردم. به سختی موبایلم را پیدا کردم اما با دیدن صفحه خاموش آن فهمیدم چارچ تمام کرده است. حدس می‌زدم ساعت از ۴ صبح گذشته باشد؛ همان ساعت همیشه‌گی که بیدار می‌شدم. این همان شانسی بود که در مقاله‌ام نوشته بودم به آن باور ندارم. با نیشخندی به افکار ضد و نقیض موبایل را به چارچ زدم.

لامپ را روشن کردم و چشمم به ورق مقاله‌ام افتاد. نگاهم به نقل قولی که در

درس خسته‌کن نجات بدهد! دست بردار عزیزم! این قدر خوش بین نباش!)) چشمکی زد و از صنف خارج شد. مبهوت از این همه اتفاق عجیب امروز، دستم را به سمت شانسهام کشاندم و یخن کج شده‌ام را درست کردم. این میزان از ... نمی‌دانستم اسمش را چی بگذارم. شاید همان بدشانسی بود که به آن اعتقاد نداشتم.

با حالت زاری از صنف بیرون شدم. هوا کاملاً روشن و صاف شده بود و استرس اینکه کسی متوجه کفش بدون کفم شود، باعث شده بود قدم‌های کوتاه بردارم. اتفاقات امروز باعث شده بود در مورد مقاله‌یی که برای فردا نوشته بودم مردد شوم. موضوع این بود: آیا شانسی وجود دارد؟

من کسی بودم که ادعا داشتم شانسی وجود ندارد اما گویا طبیعت سعی داشت چیز دیگری را برایم ثابت کند. اگر شانسی وجود نداشت پس چی چیزی عامل با کفش بدون کف به سمت خانه رفتن من بود؟ اگر شانسی وجود دارد، من با اتفاقات امروز بدشانسم؟ یا با وجود حمایت مالی خانواده‌ام خوش شانسی؟ من خوش شانسی بودم که با وجود پافشاری‌های زیاد، نتوانستم به مکتب سیدالشهدا سه پارچه کنم؟ اگر موفق می‌شدم حتماً بین شهدا می‌بودم. تمام راه به این فکر کردم تا به خانه رسیدم.

امروز روز مهمی بود پس دست از افکار گیج کننده‌ام برداشتم و با شتاب خودم را به اتاقم رساندم و لپ‌تاپم را به وای‌فای وصل کردم. قرار بود نتیجه دوره آموزشی رهبری که ثبت نام کرده بودم اعلان شود و از استرس آن نتیجه قلبم تند تند می‌تپید و دستانم می‌لرزید. به این لحظه بارها فکر کرده بودم. همیشه تصور می‌کردم برایم ایمیل پذیرش

شدن روز امتحان با مراسم ختم قرآن. دوباره به سوال فکر کردم. آیا واقعا شانس وجود نداشت؟

ذهنم مدام فلش بک می‌خورد و قفل لحظات تلخ شکست خوردن‌هایم شده بود. نمی‌دانستم چی درست است و چی غلط. به این شکست فکر کردم. دردناک بود اما نه آنقدر که بتوانم در مقابل ذهن شوکه‌ام مقاومت کنم و بخاطر درد، از تحلیل آن دست بردارم. سریع به صفحه فیسبوک نهادی که دوره را ارایه می‌کرد مراجعه کردم.

همانطور که حدس می‌زدم فهرست اسامی انتخاب شده‌گان برای دوره در صفحه به اشتراک گذاشته شده بود. باید می‌فهمیدم چی چیزی آن‌ها را نسبت به منی که مطمئن بودم توانایی و تجربه کافی داشتم برتر کرده بود. پس شروع کردم به جستجو درباره انتخاب شده‌گان. برای هر اسم، تمام صفحات مجازی را زیر و رو کردم. از فیسبوک تا لینکدین. گویا ذهنم در حال ذوب کردن یخ‌هایش بود. هر پست و هر فعالیت شان، یک حجره را از انجماد باز می‌کرد.

چیزی در صفحه همه آنها مشترک بود؛ همه پر بودند از فعالیت‌های مرتبط. اما صفحه من، مثل درختی وسط بیابان می‌ماند؛ همانقدر بی‌ربط و تصادفی. شاید نکته همان جا بود؛ من خیلی اتفاقی به این فرصت برخورددم و حس کردم می‌تواند فرصت خوبی باشد. این برای من یک فرصت بود و برای آنها یک هدف. جالب بود اما حس کردم چیز بزرگی کشف کرده‌ام.

واقعیه‌های قبلی را هم باید واقع بینانه‌تر تحلیل می‌کردم چون حالا شکننده‌گی لحظه شکست را از سر گذرانده بودم. به گمانم درد گذشته بود و من یا باید آنقدر شجاع

آغاز نوشته بودم چسبید. حس کردم جمله زنده شده و به من پوزخند می‌زند: **«کسانی که بلد نیستند با مشکلات بجنگند به ضعف می‌گویند تقدیر...»** جنگیدن هم گاهی شکست در پی داشت.

با صدای دینگ پیام از فکر بیرون آمدم و چشمم به صفحه موبایل افتاد که تازه روشن شده بود. ساعت ۱ صبح بود و پیام از برنامه دیوان اشعار مولانا بود که به تازه‌گی نصب کرده بودم. یک بیت مولانا بود:

"خیره میا، خیره مرو جانب بازار جهان

که در این بیع و شری این ندهی آن نبری

خاک که خاکی نهلد سوسن و نسرين نشود

تا نکنی دل ق کهن خلعت سلطان نبری"

اشعار مولانا برایم از دوست

داشتمی‌ترین‌های روزگار بود؛ بوی عشق

می‌دادند، بوی معنویت. به معنی اشعارش

می‌توانستم ساعت‌ها فکر کنم. مفهوم این

بیت چی بود؟

با فکر به آن، ذهنم برای چند لحظه کاملاً یخ بست. نکند من درون آن دل ق کهن بودم؟ اتفاقات زندگی‌م مقابل چشمانم مثل یک فیلم رد شدند. تک به تک... آن روز که نتایج مسابقه کتابخوانی اعلان می‌شد و من حتی بین ۳۰ بهترین هم نبودم. پلک زدم و روزی که نتیجه مسابقه دکلماتوری اعلان شد و من حتی به مرحله دوم هم راه نیافته بودم پیش چشمانم زنده شد. آن شکست‌ها و ده‌ها مسابقه دیگر که در آن، کوچکترین افتخاری بدست نیاورده بودم. صدای استاد در ذهنم انعکاس کرد: **«آیا شانس وجود دارد؟»** از این کشف نیمه شبی شوکه مانده بودم. گویا ذهنم یک شوک برقی را تجربه می‌کرد و کاملاً از پردازش باز مانده بود. به یاد امتحان مسابقه علمی بین انجمن‌ها افتادم؛ باران شدید آن روز و دیر رسیدنم، مصادف

قانون بود که این بازی عادلانه را راه انداخته بود. من با این فرصت روبرو شدم درحالی که اصلاً دنبالش نبودم و آنهایی که در موردش جستجو می‌کردند پذیرفته شدند. گویا همین قانون عادلانه را شانس می‌نامیدیم.

قانون برای من، روبرو شدن با فرصت‌ها را رقم زده بود و برای دیگران، برنده شدن در راهی که برایش تلاش کرده بودند. قانون می‌گفت این موقعیت‌ها برای من فرصت بودند و برای دیگران هدف. همین جواب پرسش بود که مثل جرقه در ذهنم برق زد و حالت انجماد کاملاً از بین رفت. حالا من بودم و ذهنی روشن. دستم به سمت قلم رفت و روی کاغذ سفید موضوع را نوشتم: «آیا شانس وجود دارد؟» در خط پایین‌تر جواب روی کاغذ به طرح در آمد. پس از نوشتن مقاله، نگاهم به کاغذ قبلی افتاد. دست بردم و کاغذ را برداشتم و با نگاهی مطمئن، کاغذ را پاره کردم. سریع آماده شدم و به سمت کورس حرکت کردم.

وقتی به کورس رسیدم ساعت را نگاه کردم و با دیدن اینکه کاملاً سر وقت رسیده بودم لبخندی روی لبم نقش بست و از آنچه در مقاله‌ام نوشته بودم مطمئن‌تر شدم. پس از ورود استاد و شروع ساعت درسی، چندین نفر مقاله‌های شان را خواندند. خیلی‌ها نظریاتی مخالف من داشتند اما من به چیزی که نوشته بودم تردیدی نداشتم. با صدا شدن نامم توسط استاد، از جایم بلند شدم و به سمت استیج رفتم. پشت میز خطابه قرار گرفتم و مقاله‌ام را با همان شعر تکان دهنده آغاز کردم. نگاهی به مخاطبین انداختم و با آرامش شروع به خواندن مقاله‌ام کردم:

«من فکر می‌کنم شانس وجود دارد اما نه با آن تعریفی که ما از آن داریم. شانس وجود

می‌بودم که به دل آن نفوذ می‌کردم و از آن می‌آموختم، یا آنقدر بیخیال می‌بودم که آن را شانس تعبیر می‌کردم. در حالت عادی، شاید راه دوم جذاب‌تر می‌نمود اما حالا شرایط فرق می‌کرد. من با یک پرسش روبرو بودم که خودم باید جوابش را درک می‌کردم. شجاعت‌م را جمع کردم و همه اتفاق‌ها را روی کاغذ به حرف آوردم. ذهنم واقعات را مثل لحظه طلوع آفتاب روشن و با جزئیات به تصویر در می‌آورد.

من در آن امتحان‌ها روی مشکلم متمرکز بودم و دیگران روی امتحان. من به آن امتحان دیر رسیدم چرا که دیر شروع به مطالعه مجله کرده بودم و به کامیاب شدن امیدوار نبودم. چون امیدوار نبودم آن روز دیر بیدار شدم و با وجودیکه می‌فهمیدم هوا بارانی خواهد بود دیر حرکت کردم.

من در مسابقه دکلماتوری، در ۱ ساعت شعر انتخاب کردم و با این حال برای مسابقه آماده بودم و دیگران روزها و هفته‌ها تمرین کرده بودند. من آماده بودم چون استعداد بالایی در تغییر حالت چهره و صدایم داشتم و دیگران آماده بودند چون برایش تلاش کرده بودند. من قدرت یادگیری بالایی داشتم و برای همین، با یکبار مرور کتاب حس کردم همه چیز را فهمیدم در حالی که دیگران هفته‌ها، کلمه به کلمه کتاب را تحلیل کرده بودند. من آنقدر به قدرت یادگیری خود تکیه زده بودم که با وجود فهمیدن جواب‌های درست، بخاطر بی‌دقتی جواب اشتباه را انتخاب کرده بودم.

گویا من جهان را از زاویه دید خودم می‌دیدم و از این زاویه، جهان یک بعدی بود و فقط برای من. اما قوانین این جهان از زاویه دیگری کار می‌کردند. جهان یک بعدی نبود و همین

دارد اما آدم خوش شانس یا بدشانس نه!

همه ما در لحظاتی از زندگی بدون آنکه متوجه شویم با فرصت‌هایی روبرو می‌شویم و در لحظاتی دیگر، با زانو به زمین می‌خوریم. اسم این پستی و بلندی‌ها شانس است. اگر من شانس را تعریف کنم می‌گویم شانس قانون عدالت محور جهان است که تعیین می‌کند همه به آنچه مستحق‌شان هستند برسند نه به آنچه به دنبال‌شان هستند.

این قانون گاهی ما را با فرصتی روبرو می‌سازد و گاهی ما را به موفقیت می‌رساند و پشت همه این‌ها دلیلی وجود دارد که آن هم لیاقت ماست.

نمی‌شود شانس را متغیر مقایسه خود با دیگران قرار دهیم چون ما فقط یک بعد از جهان را می‌بینیم. ما فقط می‌بینیم که دهقان حاصل خوبی برداشت کرده اما شانس می‌بیند که او هر روز صبح قبل از طلوع آفتاب بیدار شده. ما فقط می‌بینیم که پسری از دیوار افتاده اما شانس می‌بیند که او می‌خواسته از خانه پیرمردی، آخرین قرص نان ذخیره شده برای فردایش را بدزد.

چشمانم را بستم و با نفسی عمیق و لحنی محکم آخرین پاراگراف مقاله‌ام را خواندم:

«من می‌بینم که به فرصت‌ها علاقه دارم اما شانس می‌بیند که در آن رقابت‌های سخت، رقیبان به فرصت‌ها تعهد دارند. شانس می‌بیند که من نیاز دارم تا پخته شوم پس من را با آن فرصت روبرو می‌سازد تا برایش به مرور، با تجربه و شکست آماده شوم؛ همانطور که برنده‌گان آماده شده بودند. در پایان، شانس واحد مقایسه انسان‌ها نیست، بلکه عنصر برقراری عدالت در زمین است. ما همه تابع این قانون عدالت محوریم و تا شکست‌ها را پای این قانون بگذاریم و چشم به روی نشانه‌ها ببندیم، حاصل جز غم و ناراحتی نخواهد بود. بیا بید باور کنیم که هیچ کدام از ما بدشانس نیستیم؛ ما فقط دنیا را از زاویه دید خود می‌بینیم.»

ثانیه‌یی منتظر جواب استاد ماندم اما وقتی با سکوت مطلق روبرو شدم چشمم را باز کردم و با نگاه متعجب هم‌صنفی‌هایم روبرو شدم. لحظه‌یی بعد صدای تشویق و سوت بلند شد. پس از ختم تشویق‌ها، استاد کاغذ مقاله‌ام را گرفت و با نگاهی به آن، شعری که در آغاز نوشته بودم را زیر لب خواند. بعد از چند ثانیه نگاه کردن به کاغذ، آن را روی میز گذاشت و با گفتن «زود بر می‌گردم» صنف را ترک کرد.

متعجب نگاهی به جای خالی استاد انداختم. نمی‌دانستم چی به ذهنش رسید و از این رفتن ناگهانی خیلی مضطرب شدم. بعد از چند دقیقه با قلم زیبایی در دست، به صنف برگشت. کنارم ایستاد و با نگاهی به همه قلم را بالا آورد. او گفت: «این قلم یک جایزه است و من می‌خواهم این را به کسی بدهم که به جرأت می‌توانم بگویم نویسنده بهترین مقاله‌یی است که تا حالا شنیدم.»

وقتی قلم را در دست گرفتم حس کردم شانس آنجا حضور داشت و در کالبد همان شعر مولانا نفس می‌کشید، لبخند می‌زد و می‌گفت: «از نظر آنها تو خوش شانسی که آن قلم را دریافت کردی. چون آنها نمی‌بینند که تو دیروز چی کشیدی تا به این باور رسیدی و تک تک کلمات آن مقاله، درد و تجربه زیسته توست. آنها فقط می‌بینند که تو خواندی و جایزه گرفتی. اما من می‌بینم و من می‌دانم.»

قلم را در دست فشردم. سنگین‌تر از آن بود که به نظر می‌رسید، گویی وزن تمام آن شکست‌های تحلیل‌شده را در خود داشت. نور از پنجره روی بدن‌اش تابید و جمله‌یی که به رنگ طلایی روی آن به نقش درآمده بود را به رخ کشید: «عمیق‌تر ببین! دنیا زیباست.» نگاه از آن گرفتم و به آسمان صاف بیرون چشم دوختم. امروز باران نمی‌بارید. شاید بهار غیرقابل پیش‌بینی بود اما قانون حکم قطع صادر کرده بود که حتی بعد از تندترین باران‌ها، آفتاب از پشت ابرها بیرون بزند. آفتاب امروز شانس نه، بلکه وعده یک قانون بود و به وعده همین قانون، من دیگر آن حلزون بیچاره نبودم که خودش را از دریا بیرون می‌کشید؛ بلکه نگارنده نقش پیروزی با همین قلم بودم که نقشه این قانون عدالت‌محور را در دست داشتم.

آثار هنری

هنرمند: منیره نوری

پادشاه در حباب زمان

تضاد میان شکوه قدرت و قرار گرفتن آن در برابر گذر زمان؛ جایی که حتی پادشاه نیز در حصار تقدیر، تنها نظاره‌گر جهانی است که پیوسته در حال تغییر است.

حباب‌های دانایی

خرد و دانایی حقیقت‌هایی شکننده هستند. با وجود این که ارزشمند هستند نباید به آنها زیاد اتکا کرد.

بی هوشی برگشت

تأثیر معجونی به اسم هوش مصنوعی بر سرنوشت.

باغ محبوس معنی

نمادی از انسان و حقیقت، عقل و درماندگی به تصویر کشیده شده. و نقش هوش مصنوعی در ساختن چنین جهانی به تصویر کشیده شده.

نی نامه

شب است و سکوت است و ستاره‌ها. نی راز نیستان مولانا را شرح می‌دهد. جایی که همه‌ی ما به آنجا بر خواهیم گشت.

هارمونی شکسته

نقش هوش مصنوعی در تولید موسیقی در جهان معاصر.

امپریالیسم

تضاد بین جوامع غربی و شرقی. تاثیر
امپریالیسم بر کشورهای شرقی.

باغستان مصنوعی

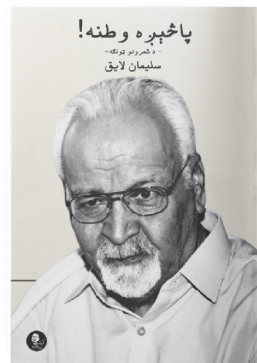
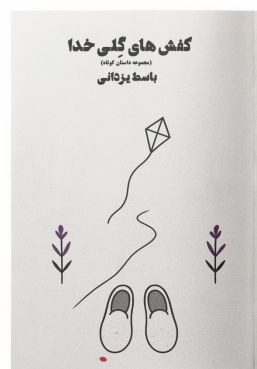
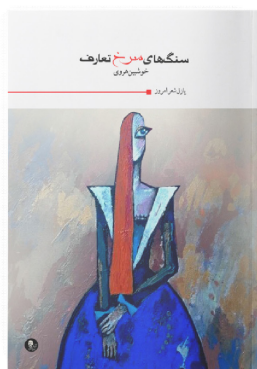
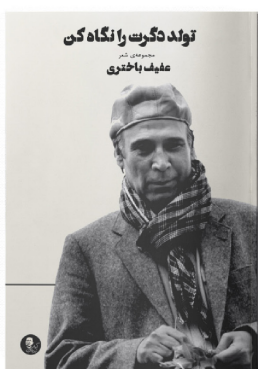
هوش مصنوعی قبل از رسیدن به زمین.

تماشاگران رویا

ترکیبی از شوخی، امید و شگفتی به جهان
و آینده.

آوای زریاب منتشر کرده است:

مناره‌های غزنی، افغانستان

مناره‌های سده ۱۲ میلادی غزنی، شناخته شده‌ترین بناهای تاریخی شهر غزنی و از جمله یادگارهای حکومت غزنویان هستند.

آوای زریاب

سال دوم، شماره پنجم
وتسایپ و تلگرام: +905357849662
ایمیل: zaryabshortstory@gmail.com

